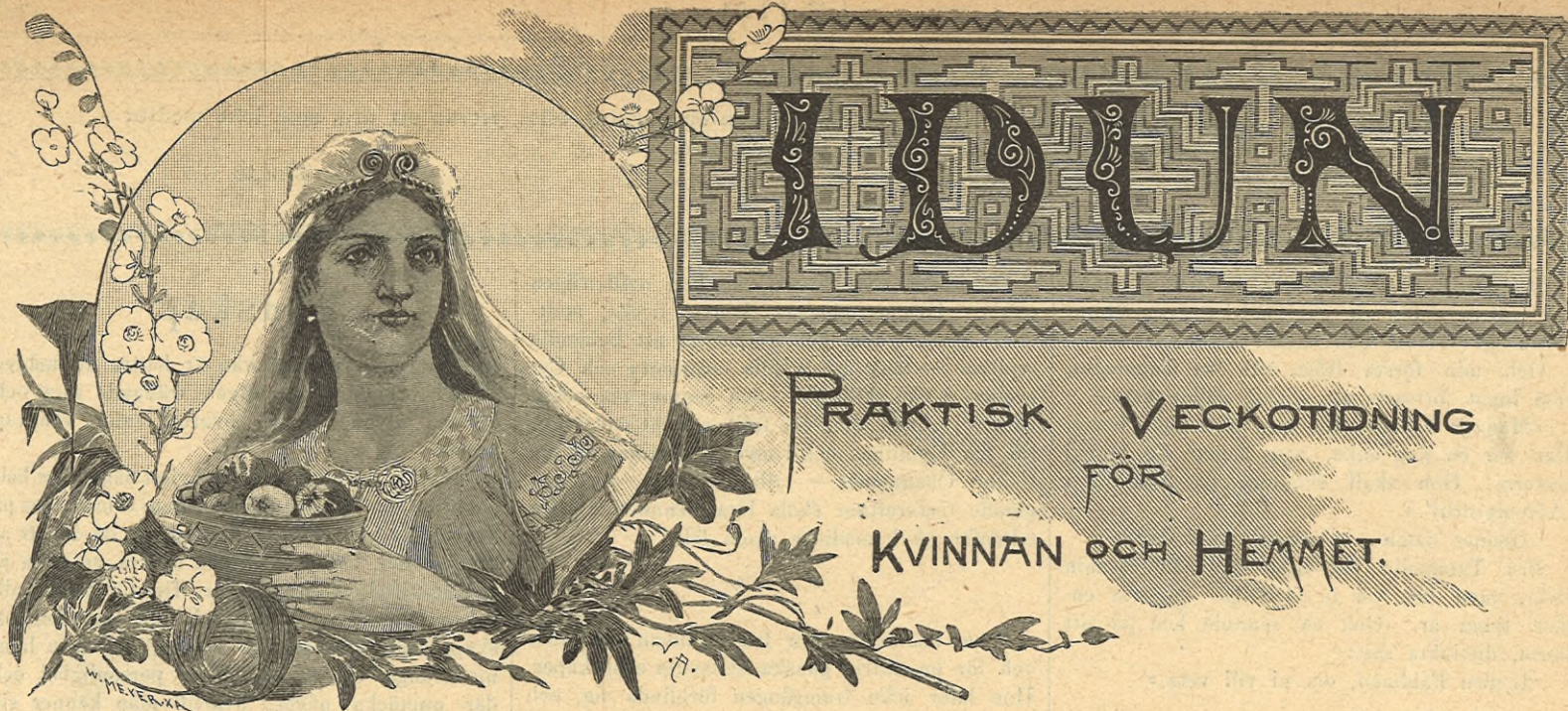

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

N:r 22 (128)

Fredagen den 30 maj 1890.

3:dje årg.

<p>Annonspris: 35 öre pr petitrad (10 stafvelser). För »Platssökande» och »Lediga platser» 25 öre. Utländska annonser 70 öre pr petitrad.</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med Iduns- Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvodet inberäknadt.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris: 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Byrå: Drottninggatan 48, 1 tr. Prenumeration sker i landsorten å post- anstalterna, i Stockholm hos red., i boklädorna och tidningskontoren.</p>
--	--	--	--	--

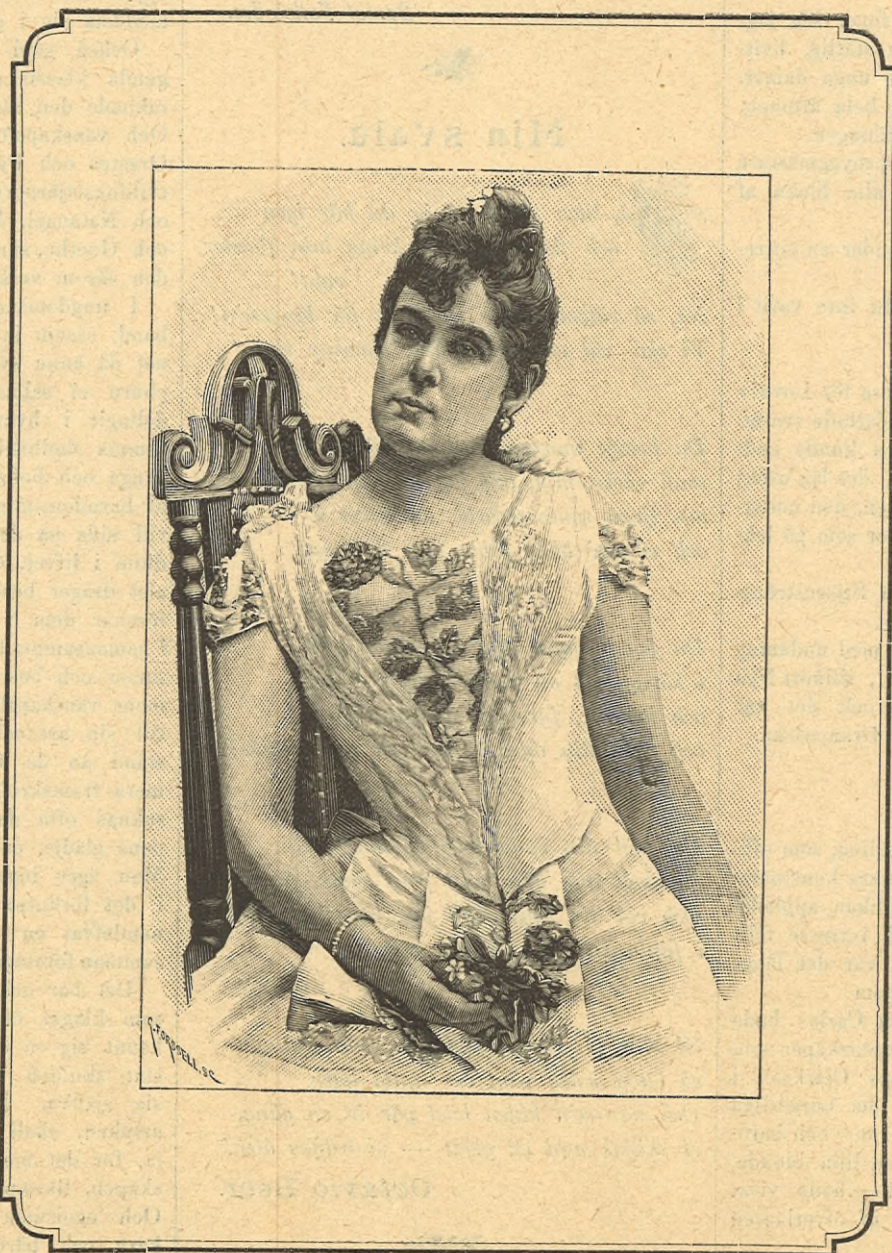
Louise Fahlman.

Det gifves tre olika slags öden för artister: antingen att glänsa med ens, genast göra sig ett namn och bli stjärnan eller lejonet för dagen i bokhandelsfönsternas porträttuppsatser eller också att så småningom, tum för tum, tillkämpa sig en ställning. Det tredje — och det vanligaste — är att aldrig vinna något, aldrig tilldra sig uppmärksamheten, utan dö som man lefvat — i skuggan.

Fru Louise Fahlmans öde som artist faller under den andra kategorien: att genom aldrig svikande energi så småningom nå den bemärkta plats hon nu intar vid vårt lands första dramatiska scen. Men det ligger hela nio år — nio år af strid och pröfningar — mellan det första försöket och den afton, då den stora segern vanns — segern, som afgjorde hennes framtid. Det var som Messalina vårterminen 87 på nuvarande Svenska teatern.

* * *

Första gången jag såg fru Fahlman var en dag för tolf år sedan appe hos fru Tammelin. Jag har nämligen, också jag, en gång svärmat för teatern

och gick den tiden och tog lektioner för den framstående skådespelerskan i hopp att en gång sluta mina dagar som kunglig pensionerad aktör.

Jag kom den dagen något för tidigt till min lektion och fick vänta i yttre rummet, där kanariefågeln flögo omkring och vårsolen sken så varmt in genom fönsterna utåt Nybron.

Då hörde jag plötsligt från det inre rummet en mjuk, smältande mjuk och klar kvinnostämman, som reciterade ett poem — en af Burns förtjusande högländssånger.

Jag lyssnade — lyssnade, utan att våga andas. Jag hade aldrig förr hört en så bedärande, klockren kvinnoröst; det var idel välljud, som i varma tonfall strömmade ut till mig i det med växter och solljus fyllda rummet. Och jag frågade mig själf, hvem denna okända elev kunde vara.

Så dog stämman bort därinne i en dämpad hviskning; dikten var slut, och lektionen var det också. Portieren veks åt sidan, och ut trädde en ung, smärt, alldeles mörklädd kvinna, som med en svag böjning på det vackra hufvudet passerade förbi mig och ut i tamburen.

Det är något högtidligt i den tanken, att det aldrig utföres en gärning eller yttras ett ord, som icke medför en följd af verkningar, hvars slut vi aldrig kunna spåra.

S. SMILES.

Det första, snabba intryck jag fick af henne var, att hon liknade en kreolska — en utomordentligt välväxt och vacker kreolska.

Och min första fråga till fru Tammelin, som lugnt fortsatte att sticka, gällde henne.

»Man är nyfiken tror jag, min unge herre. Det var en ung enka, som ämnar sig in vid teatern. Hon skall debutera på Nya... i 'Äfventyrlif'.»

»Hennes namn... hennes namn då?»

Fru Tammelin log litet skämskt åt min ifver, men den var ju förlätlig — jag var endast tjugu år. Och så svarade hon på sitt korta, distinkta sätt:

»Louise Fahlman, om ni vill veta.»

* * *

Och i april samma år skedde hennes debut i »Äfventyrlif», dramatiserad skådespel efter en af Bret Hartes romaner.

En debut — tänk så mycken nervös oro, så många farhågor, så många förhoppningar. Jag tror för min del, att debutanten jämförelsevis är den lugnaste, men hennes närmaste, de som älska henne — för dem är en första debut lika många timmar på sträckbänken som den varar...

I ett hörn af Nya teaterns foyer såg jag, den afton fru F. debuterade, en ståtlig, hvit-skäggig gubbe, omgifven af tre unga damer. Och de sutto där för sig själfva hela aftonen, utan att ett ögonblick gå in i salongen.

Det var debutantens far, skeppsbyggmästare Jensen, och hennes systrar — alla bleka af ångslan.

Och så kom en herre fram under en entreakt och frågade helt förundrad:

»Sitter du ännu här? Har du inte varit i salongen, Jensen?»

»Nej.»

»Är du galen... det går ju bra för Lova!»

»Jag vågar inte», ljöd det trohjärtade svaret.

Men skeppsbyggmästare Jensen kunde godt ha vågat. »Lova» var charmant, det låg osökt natur öfver hennes spel, och rösten, den underbart klara rösten klang lika säker som på lektionen hos fru Tammelin.

Debuten hade lyckats, och fru Stjernströms trupp fick en skådespelerska mer.

Sedan dess har fru Fahlman, med undantag af ett par år i Göteborg, 79—81, tillhört Nya teatern, tills hon hösten 87 — och det var icke för tidigt — fästes vid den Dramatiska.

* * *

Det var, som jag yttrat, Messalina, som officiellt utgjorde vändpunkten i hennes konstnärslif. Kritiken lofsjög, och publiken applåderade. Men för den, som med intresse följt hennes verksamhet vid scenen, var det långt förut hon fullständigt slagit igenom.

Som prissessan Eboli i »Don Carlo» hade hon redan utvecklat glänsande egenskaper som tragisk skådespelerska, som mrs Clarkson i »Främlingen» hade hon segrat i det borgerliga dramat, och hennes »Lilla slarfan» och baronessan Dinati — framför allt den lilla blonda, älskvärda pratmakerskan Dinati — hade visat henne vara en ypperlig, rent af öfverlägsen comédienne.

Och som comédienne är hon ovilkorligen störst. Hennes elegans, hennes friska, smittande glada lynne, hennes lätthet att behandla repliken — tänk på »Lilla svärmor» och Cyprienne i »Vi skiljas» — den senare, om också hållen i annan ton, ett fullt värdigt motstycke till fru Hennings och i mycket påminnande om Celine Chaumonts — allt tyder på, att kommande teateraftnar skola låta henne fira stora triumfer på komediens glada fält.

* * *

Som människa äger fru Fahlman två stora och för en aktris ganska sällsynta egenskaper. Hon låter icke framgången förblinda sig, och hon är ej det minsta intrigant. Vänfast och fjärlös har hon alltid förstått att vinna och bibehålla de personers sympatier, med hvilka hon kommit i beröring. Och hennes sträfvan i lifvet är att uppfostra sin son till en bra karl och som konstnärinna nå fram till det högsta resultat.

»Det är, hvad jag vill lefva för!» yttrade hon en gång entusiastiskt. Och jag är viss på, att denna entusiasm skapar henne en både lysande och lycklig framtid. Och hon förtjänar den efter ärlig strid.

Daniel Fallström.

Min svåla.

*Så, liten svåla — är du här igen
och flaxar munter kring min fönster-
ruta!*

*Nå, så välkommen... Tack för länges'e'n!
Vi ska' väl nu, som alltid, vänskap sluta!*

*Du hvarje morgon med ditt glada skri
skall väcka mig, och jag till svar besjunga
den ljusa sommarvärld, du lefver i,
och vi ska' båda jubla med de unga!*

*Du jagar dagen lång för dina små,
i kärligt nit att deras hunger mätta,
och jag ser, fylld af sympati, därpå
och skall din dygd i rim och meter sätta!*

*Och när din vinge brötltnat emot kväll,
du skall mig tälja nytt från södra länder.
Och vid din saga skall jag, barnsligt säll,
i fantasien gästa Nilens stränder!*

*Så ska' vi svärma båda, sommarn lång,
så länge solen vänt oss njuta låter.
Och när se'n kulan höst går in en gång,
vi skiljas med ett gladt — vi träffas åter!*

Octavio Beer.

Vänskap.

»En enda pålitlig vän är bättre än många vänner,» har någon träffande sagt och därmed äfven antyd, hvaruti sann vänskap består.

Hvad är då vänskap? Helt visst någonting helt annat än det flyktiga förbundskap, som knytes på balen eller vid glaset. Vänskapen, då den är af äkta metall, hvilat ej på den osäkra grunden af sådana tillfälliga förbindelser. Den förutsätter alltid en närmare, en djupare och innerligare bekantskap, som först då kan vinnas, när man hunnit tränga till en människas personlighet och där upptäcka något, hvartill man känner sig sympatiskt dragen. Hvarje människa har behof af vänskap. Det finnes intet sundt människohjärta, som ej har behof att älska och älskas, att i kärleken gifva och taga, om ock graden af denna hängifvenhet är olika, i den mån en människa mer eller mindre lyckats frigöra sig från vänskapens värsta fiende, egoismen. Sökte man än öfver hela världen, skulle man näppeligen kunna påträffa en människa, som till den grad vore sig själf nog, att hon ej behöfde en vän, med hvilken hon öppet och förtroligt kunde utbyta tankar och meddela sig i glädje och sorg, i lust och nöd.

Också stod vänskapen högt i kurs hos de gamla klassiska folken. Romare och greker räknade den såsom en af lifvets ädlaste goda. Och vänskapsförbund, sådana som det mellan Orestes och Pylades m. fl., hafva, i likhet med tvillingsstjärnorna David och Jonathan, Filippus och Natanael, Luther och Melancton, Schiller och Goethe, skridit igenom folk och århundraden såsom verkliga typer af sann vänskap.

I ungdomsåren knyts de flesta vänskapsband, såsom ju ock är helt naturligt, enär sinnet då ännu svärmar uti idealernas skimrande, ehuru ej sällan bedrägliga värld. Man har deltagit i hvarandras lekar, man har nött samma skolbänk, låtit ett och samma öfver sig gånga och befinner sig redan med en hel fond af barndomsminnen, som äro gemensamma, sida vid sida på detta betydelsefulla öfvergångsstadium i lifvet, då en gemensam kärlek till idealen drager besläktade själar till hvarandra och förenar dem i tron på en gemensam framtid, i gemensamma förhoppningar, gemensamma föresatser och beslut. Vanligen äro dessa ungdomens vänskapsband både ädlare och innerligare till sin art och äfven varaktigare till sitt bestånd än de förbindelser, som knyts vid en mera framskriden ålder. Ty vid de sistnämnda saknas ofta den förnämsta kryddan i vänskapens glädje, en gemensamt tillryggalagd tid. Man äger inga gemensamma beröringspunkter i det förflutna; man har icke tillsammans genomlevat en historia och kan alltså icke tillsammans företaga en lustfärd i minnenas pantheon.

Det har ock i alla tider funnits människor, som klagat öfver brist på vänner. De hafva känt sig så ensamma och öfvergifna och kastat skulden på sin omgifning, blott icke på sig själfva. Men efterforskar man på allvar orsaken, skall man finna, att felet ej sällan, ja, för det mesta, låg hos dem själfva. Vänskapen, liksom kärleken, fordrar nämligen offer. Och egoismen vill ingenting offra. Den är karg och hård och därjämte stolt och öfver-

modig samt begagnar hvarje tillfälle att lysa med verkliga eller inbillade företräden och gör sig därigenom otillgänglig för vänskap. Vänskapen förutsätter vidare öppenhet. Men en del människor äro till sin natur så inbundna, så kärftva och sträfva, att det fordras en ängels tålmod att arbeta sig igenom det hårda skalet och vinna deras hjärtan: Ingen må därför undra på, om sådana människor ej lätt kunna vinna och ej håller i längden bibehålla några vänner.

Det finnes däremot andra, som visst icke ha anledning att klaga öfver brist på vänner, människor, hvilka genom sin naturliga glädthet, sitt muntra lynne och sin öfversvallande lefnadslust fått hela världen till vän. Men försöker man att dissekera den vänskapen, skall man snart finna, huru ihålig och innehållslös den är. Den saknar det förnämsta, den saknar allvar och fasthet. Det förhåller sig med den såsom med den »skrälande regnbäcken», den har en bred och grumlig yta, men saknar djup och kan icke spegla himmelen. I nöden sättes den vänskapen på ett hårdt prof; och huru den består profvet, visar en sorglig erfarenhet. Råkar blott någon af de s. k. vännerna i fattigdom och misér, så är det snart slut med vänskapen, och den »förlorade» öfvergifves af sina stallbröder. Och det kan knappast annorlunda sluta med »en vänskap i det onda», i sinnesrus och utsväfningar. Tusen sinom tusen unga kvinnor och män, som utgått oförderfvade från sina hem, hafva till stor del sina s. k. vänner att tacka för sitt lifs olyckor.

Bättre än många vänner är fördenskull *en enda* pålitlig sådan. Ty det är här icke kvantiteten, utan kvaliteten, som är det bestämmande. Det räcker på långt när icke till att hafva dansat med hvarandra på en bal, klingat med hvarandra på en fest eller att hafva suttit vid samma spelbord; det räcker icke till, när det är fråga om sann vänskap. Det är, såsom det heter i »Gjengangeren», det är icke nog

For paa hinanden trygt att stole,
At have drukket en gang Duus —
At have gaaet i samme Skole —
At vare kommen tidt i samme Huus —
At have mødt hinanden tidt paa Gaden —
At have mødt sig engang i Paris —
I Klubber tidt at have sjunget sammen —
At have budt hinanden tidt en Priis —
o. s. v.

Sann vänskap kan därför icke uppstå, med mindre där finnes en djupare själarnes harmoni än den, som gemenligen framträder vid de s. k. glada lagen. I hjärtat, människans lifscentrum, måste vänskapen grundläggas, om den skall blifva fast rotad och bestående. Och den sammanförande och sammanbindande kraften är icke endast och icke ens väsentligen likhet i bildning och samhällsställning, utan en andlig själens instinkt, som söker sin fyllnad i ett till hjärtelag och världsåskådning besläktadt väsende.

Denna öfverensstämmelse i det väsentliga utesluter visserligen icke olikheter i det enskilda. Tvärtom, sådana olikheter bidraga till ett ömsesidigt kompletterande. Den enas särskilda individualitet tjänar blott till den andras utfyllnad, och så uppstår den själarnes harmoni, det innerliga ackord mellan hjärta och hjärta, som vi kalla sann vänskap. Vi tänka här närmast på sådana olikheter, som bero af temperament, ett liffigare och rörligare eller ett mera lugnt och beräknande sinne. Hvilken olikhet t. ex. mellan Gustaf Adolf och Axel Oxenstjerna, och dock hvilken harmoni, hvilken vänskap! Hvad som brister hos den ene, ersätter den andre; hvad den ene söker, finner han hos den andre. Och vi tro, att sådana

olikheter i det enskilda, långt ifrån att söndra vänner ifrån hvarandra, tvärtom bidraga till att stärka vänskapsbandet till ömsesidig andlig tillväxt och utveckling. Helt säkert skall en sådan vänskap tjäna därtill, att under den dagliga nötningen enskilda kantigheter afslipas och sådana egenheter uppoffras, som äro en kvarleva af den gamla egoismen.

En sådan vänskap mellan tvänne i hufvudsak likstämde hjärtan är i sanning någonting obeskripligt skönt. Ömsesidigt tillit, ömsesidigt trohet! Man vet ä båda hållen, att man kan stödja sig på hvarandra. Man är förvissad om hvarandras tillgifvenhet, deltagande, beredvillighet att lemna personligt bistånd och hjälp. Och dessutom — man vet, hvar man har den vän, af hvilken man blifver förstadd och ej förrådd, när man behöfver upplåta sitt hjärta och bikta sina heligaste tankar, sina djupaste känslor. Men ju sällsyntare en sådan vänskap är, dess riktigare är det, att den ä ömse sidor väl bevaras. Smicker får ej profanera denna rena låga. Alla illusioner böra lemnas åsido; ty brister får vänskapen redan från början vara beredd att möta, men äfven att förlåta och fördraga, ja, fördraga, äfven om man har föga hopp, att de någonsin skola bortläggas. Dock, vi kunna ej skönare beskrifva vänskapens innebörd än genom att citera Pauli ord till kärlekens pris, kärleken här identisk med vänskapen. »Kärleken är tålig och mild; kärleken afundas icke; kärleken skalkas icke; han uppblåses icke. Han skickar sig icke ohöfligt; han söker icke sitt; han förtörnas icke; han tänker intet argt. Han gläds icke öfver orättfärdigheten, men han fröjdar sig öfver sanningen. Han fördrager allting, han hoppas allting, han lider allting.»

Lycklig den, som redan i ungdomsåren, då hjärtat liffigare än eljes törstar efter vänskap, funnit »en vän i det goda». En sådan är en oskattbar pärla, om hvilken men väl må se till, att han icke förloras, att man icke gör sig honom ovärdig.

Föräldrar, sen till, hvilka vänner edra barn välja. Däraf beror så mycket, ja, må hända hela deras kommande lif.

K. A. Hagström.

Förtröttens icke!

Med några blommor och en tufva har barndomen snart färdig sin lycksalighetens ö, hela sitt sagospel med brokiga äfvenbyr. J. H. Thomander.

Med stor glädje har Redaktionen från mångfaldiga håll mottagit såväl pekuniära bidrag till den tilltänkta skollofskoloni som ock varmhjärtade och sympatiska lyckönskningar för den goda sakens framgång. Men ännu återstår mycket att göra.

Sommaren står för dörren! Om ett par veckor avslutas läsåret i Stockholms folkskolor, och efter vinterlångt arbete släppas de bleckindade fattigmansbarnen fria att njuta den solvarma sommarens lifgifrande glädje. Jäväl — att njuta, de som det kunna. Men huru många skola sättas i tillfälle därtill? Huru många skola beredas möjlighet att för några korta, oförgätliga sommarkvarter lämna de mörka, armodiga hemmen vid den stora stadens kvalmiga gränder att i Guds fria natur hemta hälsa och krafter, kanske af oändlig betydelse för ett helt lif?

Varmhjärtade läsarinor, hvad I kunna göra blir kanske ej så stort; men af det lilla fröet kan växa ett stort träd, som öfverskygger tusentals af ängens späda blomster; och en god gärning, om ock än så ringa, den har en förunderlig kraft inom sig till att kunna sträcka sina verkningar, längre än mänskligt öga spanar, genom dagar och år, genom mörker och ljus, genom tid och evighet!

Förtröttens icke! Ännu finnes det helt visst otaligt många ibland Eder, som ömnen för de små fattigmansbarnens sommarhvila, som med ett ringa bidrag både kunna och viljen i Eder mån understödja »Iduns skollofskoloni». Dröjen då icke längre, att det ej blir för sent!

Ännu kan insamlingen under de närmaste dagarne fortgå. De minsta bidrag mottagas med tacksamhet; ingen, som något kan offra, skall draga sig undan — det är vårt vissa hopp!

Insänden därför, ärade läsarinor, oföröfvadt Edra bidrag till Redaktionen af Idun Stockholm, i postanvisning eller postsparmärken (ej frimärken). Vid försändelsen bör tydligt angifvas, att den är afsedd för »Iduns skollofskoloni».

Alla inflytande bidrag redovisas i Idun.

* * *

Vi begynna här nedan redovisningen öfver hittills influtna medel:

Red. af Idun 100: —; H. L. 10: —; Elin M. 10: —; O. A. 5: —; Ellie 2: —; Tom Tebbis 5: —; H. A. 10: —; L. W. 3: —; Pren. i Kalmar 2: 50; Lilla Maud o. lille John 2: —; Nanny B. 1: 50; anonym 2: 50; Karin Larson Sundborn, Falun 11: —; Julie Wth 5: —; anonym 1: 20; dito 0: 30; familjen Th. N—g, Upsala 20: —; Bias 1: —; anonym 0: 50; Greta P. 2: —; Nyköpings poststämpel 10: —; I. O. Arberman, Bergsäng 10: —; Nyköpings poststmpl 10: —; Karla Palm, Strömstad 11: 50; Fyrväplingen 15: —; Charl. Kihlberg, Uddevalla 1: —; M. C. S. dito 1: —; Fru Dahlin 5: —; Helene G. Holck, Göteborg 5: —; A. W. Z. 1: —; Fanny K. Grisslehamn 1: —; Anna Broander, Ronehamn 1: 50; M. L., Ljungbyholm 2: —; Prenumeranter i Waldemarsvik 5: —; Hilda Ekström, Wexjö 5: 50; C. S. 0: 50; Emilie H. af O—s 2: —; A. Sld., Södertelje 1: —; R—s 3: —; Vadstena poststmpl 1: 50; En barnvän, Karlskrona 1: —; Tre små syskon i Småland 5: —; Från tio syskon 10: —; Från svalor i Örebro 3: —; Elsa o. Hanna 1: 50; H., Stockholm 10: —; Luttan 5: —; Ekebor 7: —; Em. P. Malmberg, Hölö 2: —; L. M. Blomstrand, f. Stjärnqvist 2: —; C. O. o. S. H., Viskafors 1: —; postauv. fr. anonym 5: —; Sigrid N—n, Grängesberg 5: —; anonym 1: —; Amelie Westfelt, Sandarne 3: —; Hallstahammars poststmpl 1: —; E. T. 1: —; D. o. E., Kalmar 1: 50; Sölvesborgs poststmpl 1: —; Prenumerant, Göteborg 0: 30; Henriette H—g 1: —; Ponte 10: —; En lycklig vermländska 1: —; L. Callerström, Påskallavik 2: —; C. Raphael, Stockholm 10: —; Beda Wm 2: —; Katrineholms poststmpl 5: —; Hedvig Gyllenhaal 1: —; I. Å. Dylta bruk 3: —; Fru E. Ga, Nyköping 2: —; A. Solberg, Vesterås 5: —; Sigrid Fors 1: —.

Summa: Kr. 396: 30.

”När syrenerna blomma.”

AF

Sune Folkesson.

I.

Siri Ström kom just nyss från sin engelska privatlektion. Då hon öppnade dörren till det rum, hon delade med den yngre system, fann hon denna redan hemkommen till frukostloftet.

Det var någon att genast meddela sig med:

»Kan du tänka dig, hvad jag fick till kria-ämne till nästa gång?»

»Hur ska' jag kunna det?»

»Syrenerna du, som blomma här midt öfver!»

»Hvad skall du skriva om dem för slag? Har man hört, ett sådant dumt ämne!»

Siri hade en släng af motsägelseända, och fast hon på hemvägen gått och undrat öfver det svåra ämnet, svarade hon nu litet spetsigt:

»Tycker du? Det vet jag just inte — det behöfs bara lite fantasi och poesi, kanske —

— — — »tillade hon snusförnuftigt, glömsk af att hon, med sin tröga, osjälfständiga natur benägenhet för reflexrörelser, repade upp ord för ord sin lärarinnas invändning mot hennes nyss förut gjorda inkast, som så mycket liknade systemens nu gjorda. Dessutom kände hon ett oförklarligt allbehag att förödmjuka den intelligent, alltid som mönster framdragna yngre system.

Systemen gick snart tillbaka till sin skola, och Siri blef ensam. Hon gick ut på den lilla balkongen, som hörde till deras flickrum, lutade armbågarne mot räcket, stirrade öfver kanalen, bort mot syrenerna. De stodo i en lång, blekt violett linie, alldeles invid kanal-kanten; och vattnet, genomblixtradt af strålknippen, återgaf den fina, bleka, i rött gående lilafärgen.

Luften var stilla, doftfylld, sommarvarm. Ur hvarje löfmyg hördes foglarnes drillande locktoner. Det ungröna löfverket gick i skiftningar från rosa till klargrönt; halft outslaget, låg det som skira, luftiga högar af gaz öfver trädens kronor. Ännu såg man teckningen på hvarje träd, den runda, spritiga, eller den kärvelika teckningen, hvarigenom den kommande, yppiga fullgångna sommarprakten antyddes. Midt på dagen liknade det en skimrande dröm. Obestämda tankar och känslor, som följa med allt omedvetet lif, trängde sig med den veka vårluften in i kroppen och satte fart i det tröga, frusna vinterblodet.

Folket gick raskare, spänstigare på gatorna, ögonen strålade utan anledning och man tog hvarandra i hand med en hjärtligare tryckning.

Siri hade sutit en lång stund och sett på syrenerna: de voro verkligen underbart vackra.

Plötsligen suckade hon djupt, utan att hon visste det, eller hörde det. Det var en begynnande längtan nere i själen, som icke hade något annat uttrycksmedel; en bunden, sorgbunden stumhets uppror emot sitt eget lyte. Men det blef liksom lättare efter sucken — som det blir ibland efter outtalade böner.

Hvarför var hon så tom, så ointelligent, när systemen var så begäfvad?

Ack, hvad hon längtade efter sol och ömhet, den enda form för lifs- och vårglädje, hennes instängda, tillbakasatta ungdom vågade drömma. Och hon såg bort till syrenerna igen.

Solen låg öfver dem, bakom dem, fram-

för dem, trängde sig ned i deras bild och blandade sig med den. Och i sin omedvetna, värilika poesi tycktes de bära inom sig hela vårens saga: lefva och älska några timmar i ljus, — ge lif och dö.

Det låg en sådan oemotståndlig lifsförnimmelse öfver dem, att Siri, drömmande, som hade hon talat till dem, hviskade: »hvad de måtte vara lyckliga!»

Hon kände sig så underlig till mods! solen, som baddade på hennes obetäckta hufvud, gjorde henne nästan yr, som efter en sjukdom, första gången man får åka ut. Den starka luften gjorde henne mattare och trötare än vanligt. I det bleka, gulbleka ansiktet syntes då och då en verkligt röd fläck, som hade det funnits någonstans en källa rödt blod, hvars vågor kvälde fram vid de snabbare hjärtslagen.

Hon påminde sig några strofer naturpoesi, hon lärt sig utantill i somras på landet. Sakta repade hon upp dem — gång på gång:

»Att ditt lif är en dikt, visst då du har rönt,
Men en dikt om ett stort, en dröm om ett skönt.»

Hon tyckte orden lisade den där längtan djupt nere, som nästan kändes likt smärta. Tårar trängde sig upp i massa — runno stilla, plågfrött utför kinderna.

Hon visste inte, hvad hon ville, inte hvad hon bestämdt längtade efter — annat än hjärtliga ord, mjuka smekningar och goda ögon, som skulle se på henne, henne ensamt.

Någon slags befrielse, — från hvad eller från hvem hade hon ej ännu fått klart.

Och syrenerna? Hon började dunkelt ana, att de hade något att säga, blott hon kunde förstå deras doftande, strålände språk! Och sedan tolka det.

Då hörde hon moderns röst inifrån rummet — den lät så gäll, så tillgjord i denna harmoniska värstämning, att Siri rent af spratt till, förskräckt. Så kan man hoppa till, när man glömt sig kvar i någon dröm, en ljuflig sommarkväll, vid ett kraxande korpskri.

Från hennes ansikte ströks skimret bort, glansen slocknade i ögonen, som om en kall, grå skugga strukit däröfver. Hennes drag återtogo det vanliga bleksotströtta, tunga, tarfliga uttrycket.

Med motvilja reste hon sig upp och gick in, för att fråga, hvad modern ville.

Äh, hon var så trött på allt, detta evigt enahanda; hvad möblerna voro stela och prunkande simpla. De där röda schaggmöblerna i salongen med sina hvita öfverdrag — hvad de plågade henne just nu! Och alltid stodo de på samma sätt, i samma grupper eller rader — och där satt fadern i samma stol hvar kväll, med samma tidning och talade om samma saker: torghpris och börsnotiser. Och modern talade om samma människor och samma historier, hon kunde dem alla utantill, kunde hela deras lif utantill, från första timmen till sista. Och samma uttryckssätt hade de alla, från den yngsta, upp till fadern, och samma uttryck — samma fraser, samma omdömen, samma tankar, — äh, det var så grått, så tungt, så tarfligt alltsammans. Och huru skulle det kunna vara annat? Hon begrep icke, hvad som fattades af dessa yttre lyftningsmedel, hon begrep blott att det fattades något. Men till och med en ytligt granskare skulle genast märkt t. ex. frånvaron af böcker — där stodo några paradband i ett skåp, gamla historier och resebeskrifningar, förlegade auktionsrester, som hittat vägen hit som andra möbler.

Och för resten kunde man slutit sig till

nivån af konversationen: om teatern eller konserterna visste man ingenting, ty där satte man icke foten en gång. Att gå och se de nya taflor, som anlände då och då, hade fadern rent af förbjudit barnen, ty »målare voro bara ena odågor och lättingar».

Intet umgänge hade man, jo, afskrädet af andra kottierier: gamla skvallerjuka, argsinta fröknar isynnerhet — någon ungdom sågs heller aldrig till, barnen hade inga vänner, det tålades ej, att de »drefvo på gatorna».

Samtalsämnen voro oföränderligen de samma: affärer, pengar och skvaller — eller skvaller, pengar och affärer. Ingen läste högt om kvällarne; — de små dunkade igenom sina lexor, och de stora halfsofvo på sina stolar, och öfver dem alla kröp hvardaglighetens tunga enformighet, ett välståndslif utan bildning, men med bildningens fernissa, ett parvenylif med schaggmöbler och fina toaletter och simpla känslor. Ett halft lif, med half förnöjsamhet, med half glädje, med halft allvar. Poesien fanns blott i inbundna praktband på bordet — idéer fick man ur tidningarna — och öfver och genom allt kröp detta småsinta lifs andetomma tröghet, lade sig i högar af damm öfver unga hjärtan och gamla hjärtan, öfver unga viljor och gamla viljor.

Hon specificerade icke, hon kunde visst ej utreda, ej klargöra alla dessa sammanlänkade orsaker till den tyngd, som föll öfver henne i hemmet. Ej heller begrep hon, att hon trycktes under omständigheter, i hvilka hon också hade del — ty hittills åtminstone hade hon varit lika medelmåttig som de andra; mera genom sin passiva, negativa del uti tarfligheten i själslivet omkring henne än genom någon positiv.

Men själen låg där, som hos alla unga varelser, som hafva mer eller mindre rika möjligheter till utveckling, och väntade på förlossning. Nu hade en första värstråle glidit ner på djupet och en första värdoft stigit henne åt hufvudet.

Därför var det, som de gamla schaggmöblerna och bataljstyckena i sina förgyllda ramar plötsligt plågade henne, och som moderns gälla rop kommit henne att formligen spritta till.

Hon skulle gå efter band till sin bruna klädning, som sömmerskan höll på att avsluta.

När hon kom ut i porten, var det första, som åter mötte henne, de härliga syrenerna. hon stod stilla och tänkte,

Och hon undrade plötsligt, ifall någon af hennes familj någonsin drömt om nyutslagna syrener, vårtiden?

»Nej, se Siri!» hörde hon plötsligt, alldeles intill sitt öra.

Det var hennes äldste brors f. d. klasskamrat, nu välbeställd student i Upsala, där han läste på graden.

Hans stämman lät så frisk, så manligt jublande, och hans öppna, vackra ansikte med sitt skälmska uttryck verkade som en sång.

De skakade händer, och Siri hade glömt alltihop, tyngden hemma och syrenerna, vid denna omedelbara beröring med ett ungdomskraftigt handslag.

»Det var hyggligt, att du kom ut, så slapp jag gå upp — annars skulle jag frågat från mor och Hulda, om du inte vill dricka te med oss i parken, här midt emot?»

Siris ansikte bokstaftegen lyste — »men vi ha sömmerska hemma!»

»Strunta i »Majsa Jons!» Äh, kom nu bara, Siri, och bråka inte. Ni ä' då aldrig

annat än konstiga, hemma hos er, — aldrig kan ni vara som annat folk, ute lite och roa er.»

Nej, gunås — det visste nog hennes sjutton år. »Men så skulle jag också skriva en kria.»

»Om hvad?»

»Om syrenerna därborta.»

»Kors så jolmigt och sentimentalt! Det är någon gammal blåstrumpa, som lider af »veka» tankar nu på våren — hvad ger du mig, om vi hålla vad om det?»

Siri smittades af hans klingande, muntra skratt, och kunde ej hjälpa, att hon skrattade med för sällskaps skuld. Men så blef hon allvarsam.

»Det är inte sannt, för fröken Hjälms är ung och vacker —»

»Men oförlovad?»

»Det vet jag inte.»

»Nu sitter du fast. Det gör ingenting, vi ska' koka ihop krian tillsammans, bara du kommer.»

»Skall försöka.»

»Hand på det!»

Och så skildes de åt. Men Siri tyckte, att det var t. o. m. roligt i bodarne i dag, och då hon kom hem, glömde hon att se på möblerna — eller också låg det något gladt öfver hemmet, nu i e. m., som hon kände så uppfriskande.

(Forts.)

Kvinnans inflytande i det dagliga lifvet.

Lallmänhet skall en man känna sig mycket tilltalad af ett vackert ansikte, af ett behagligt uppträdande och af den yttre älskvärdheten hos de kvinnor, med hvilka han umgås i det dagliga lifvet. Men det finns likväl andra egenskaper hos kvinnans karaktär, som gifva henne ett långt större inflytande på hennes dagliga umgängeskrets. En förståndig man, som tilltalas af kvinnans skönhet, skall förstå att värdera denna riktigt och snart upptäcka den ihållighet i karaktären, som brist på själens adel och skönhet alltid medför. Desto mera skall han sätta värde på den rättänkande, godhjärtade och älskvärda kvinna, som icke blifvit begåfvad med kroppslig fågning, men hvars själs skönhet strålar ut af hela hennes väsen.

En sådan kvinnas inflytande i det dagliga lifvet är stort och välsignelserikt för alla omkring henne. Det är till henne husets vänner komma med sina bekymmer och hemta råd under sjukdom och nöd. Det är från hennes läppar tröstens ord hviskas till den, för hvilken sorgen är tryckande tung. Det är hennes mjuka hand, som torkar tårarna från det gråtande sjuka barnet och liksom stryker febern från dess kind. Det är hennes vänliga förmaningar och råd, som förmå de vuxna söner att besinna sig midt under sitt vilda lif, och det är hon, som hos döttrarna befördrar den karaktärsstyrka och hjärtats renhet, som äro samhällets prydnad och deras eget värn.

När mannen, trött af dagens arbete och sträfvan, om aftonen kommer hem, kanske vresig till följd af förtretligheter och nedstämd af motgångar, är det denna kvinna, som kysser bekymren från sin mans panna och gifver honom hvila i ett behagligt hem, från hvilket han åter kan stark och modig

draga ut i den dagliga striden, medan klangen af hennes ord ljuder som en segersång för hans öra. Ja, till och med den ostyrige skolgossen, som, plågad af elaka kamrater, drar sig undan från lekplatsen, känner instinktmissigt, att i hans moders armar är hans tryggaste hamn.

Det finns ingen sorg, som icke kan lindras, ingen smärta, som icke kan stillas, genom att du anförtror dig åt den ädla och varmhjärtade kvinna, en kärleksfull försyn gifvit dig till moder eller hustru, syster eller väninna. Låt hennes själsadel styrka dig, hemta tröst af hennes hjärtas renhet och sök råd och vägledning i hennes ord, om du icke genom egen hjälp kan finna vägen till själfva källan för allt ädelt och godt.

Iduns panoptikon.

Herrskapet Petterssons pingstheig.

Hu — ååh!» gäspade hr Pettersson. »Jaså-åh, pingst hän . . . au . . . hänryckningens dag.» — Och så reste han på sig i sängen.

»Ja det är verkligen hänryckande,» sade fru Pettersson, som redan var klädd i morgondräkt och slog sin mest karaktäristiska knyck på nacken.

Hon var inte blid till lynnet, när den där knycken kom fram, det visste herr Pettersson, och därför stirrade han med sina små, omorgnade ögon frågande på sin hustru.

»Se själf!» sade hon med en betecknande handrörelse åt fönstret och försvann ur sängkammaren.

Herr Pettersson sprang upp och gläntade på gardinen, och hans jovialiska ansikte förlängdes högst betydligt.

Regnet stod som spön i backen, och gatan var nästan folktom. En genomvåt mjölkflicka stannade med sin kärra i hörnet och spände remmen kring frambenen på sin häst, som såg ut, som om han kommit simmande från Drottningholm. En sjaskig pigflicka med en gräddsnipa i hand, sjal öfver hufvudet och tofflor på fötterna gjorde förtviflade ansträngningar att hoppa öfver de värsta vattenpussarna. Det var de enda lefvande varelser, som syntes på gatan.

Jo, det var verkligen morgonfriskt! Och herr Pettersson som bedt sin svägerska, kassörskan, komma dit vid 4-tiden, ty han ville i lämplig tid, just när middagsstöket skulle börja, öfverraska sin fru med inbjudning till en liten middag på Hasselbackens veranda! Hasselbacksmiddag i ösande regn! Nej pass, då fick man allt stanna hemma.

Herr Pettersson började göra toalett och försökte slå ifrån sig sina ledsamma funderingar genom att hvissla Azucenas aria ur Trubaduren — han hade naturligtvis varit på Bötel — men embouchyren var inte riktigt i ordning, och han hvisslade falskt. Fru kom och frågade, om han inte kunde sluta med den där musiken. Hon blef så nervös.

Så blef kaffebordet i ordning. Herr Pettersson tittade forskande på småbröden, som hade en underlig form. Han bröt ett.

»Hvad är det för ett nytt hembageri, som Lillan har uppmuntrat den här gången?» — herr Pettersson kallade alltid sitt vif för Lillan, när han ville visa sig älskvärd. — »Det här är visst hvad man inom industrien kallar för halfabrikat.»

Herr Pettersson kunde ha sparat sig detta

skämt. Fru slog ånyo sin knyck på nacken och menade, att han verkligen kunde förskona henne från sina dåliga kvickheter. Han borde väl veta, om han intrasserade sig en smula för sitt hus, att småbröd nu inte kunde fås för pengar. Och när då hon, fru Pettersson, försökte att baka själf, så hade degen blifvit varmjäst i det heta köket och stekugnen hade gräddat dåligt. Kunde hon rå för det? Och var det rätt, att hennes egen man kom med sådana speglosor i närvaro af barnen och tjänstfolket?

»Kära Emilia, snälla rara Lillan, inte visste jag det. Du kan väl inte tro, att det var min mening att sära dig. Förlåt, söta Lillan!»

Och herr Pettersson började äta snarjasta och halfgräddade småbröd, tills han kände sig omfångsrik som kapten Rollas balong, fastän icke fullt så lätt.

* * *

Så gick förmiddagen. Regnet strömmade fortfarande ned. Ibland lemnade störtskurarna rum för ett intensivt, genomträngande duggregn, och då kikade herr Pettersson ut på den lilla flik af himmelen, som han kunde se från sitt fönster, och trodde, att det skulle »lätta på». Men så kom det strax en ny störtskur igen.

Klockan half 3 ringde det på tamburklockan. Det var farbror Gustaf och tant Lova, som kommit på lustresa med Vesteråsbåten. De hade tänkt äta middag på Strömsborg, och nu i detta gruffiga hällregn var ju det absolut omöjligt. Hvad skulle de nu taga sig till?

Farbror Gustaf och tant Lova brukade alltid vid sina sommarbesök äta middag på Strömsborg, såframt de ej voro bjudna till släktingar. Det var det enda ställe de visste af, där det kunde komma i fråga att äta en sommarmiddag. Och nu såg den beskedlige farbror Gustaf aldeles hjälplös ut, medan faster Lova hade en bister min på sig och skrockade på ett hotande sätt.

Fru Pettersson lyckades oförmärkt få in sin man i en fönstersmyg och tillsade honom hviskande, att han inte skulle understå sig att bjuda dem på middag, hemma åtminstone, ty hvarken gösen eller deserten räckte till åt tre opåräknade middagsgäster, allra minst när faster Lova var med, som hade en så förskräcklig aptit.

Faster Lova lät emellertid ganska tydligt förstå, att hon ämnade äta sin middag just här hos Petterssons, när hon inte kunde få den på Strömsborg. Hon begagnade just inga krokvägar, utan frågade tämligen direkt efter herrskapet Petterssons middagstid och förfasade sig, när hon hörde, att det var så sent som klockan half fem.

Herr Pettersson fick finna sig i sitt öde och bjöd hela sällskapet på table-d'hôte middag i Berns. Och så snart kassörskan kommit och landån kört fram, gaf man sig af.

Men i Berns voro alla platser upptagna, och folk stod i kö bakom de andras stolar, väntande på att i sin tur få hugga deras plats. Faster Lova gaf till ett fruktansvärdt skrockande och såg ut, som om hon ville svälja en hel kokt lax jämte medföljande kypare i en munbit.

Nå — så fick man då fara till Hasselbacken i alla fall.

Där var, trots regnet, inte heller något öfverflöd på platser inom hus, men man fick sig i alla fall ett bord. Och snart blänkte

vinet i de slipade glasen, och hela sällskapet pratade i muntraste stämning, utom tant Lova. Hon gjorde som salig Didrik: teg och drack; men framför allt åt hon.

Hur man dinerade, glammade, drack kaffe med arracpunsch etc., så blef klockan mycket. Och herr Pettersson hade glömt att telefonera efter vagn.

Tant Lova skulle ovilkorligen hem *genast*. Gustaf tälde inte vid att vara ute så länge. Farbror Gustaf plirade på ett misstänkt sätt och såg ut, som han inte skulle ha något alls emot att stanna kvar.

»Här ä' ju så-så-så trefligt,» stamade han.

Men det help icke. Herr Pettersson måste ut på slätten i regnvädrät och leta upp en ledig vagn eller i nödfall droska.

Ja, en droska fanns det verkligen — en enda. Där stufvades de tre damerna och farbror Gustaf in. När det var gjordt, stack herr Pettersson in hufvudet och sa':

»Jag sitter inte på kuskbocken i detta hundväder. Jag »spårar». Adjös så länge. Kör!» skrek han åt kusken.

»Du skulle *aldrig* ha släppt honom, Emilie,» sade faster Lova. »Han är en spelevink, när han kommer ut. Jag såg, hur fäst han drack, fastän han *tål* mera än min Gustaf. Sitt rak, Gustaf!»

* * *

Herr Pettersson gick nedför stora uppgången för att genskjuta spårvagnen. Den var öfverfull, och folk stod i kö i Allmänna gränd för att vänta på nästa. Herr Pettersson blef arg, men räddades nästa minut af ett par herrbekanta, som svängde om hörnet i sin landå.

Råddarne drogo honom med in på Operakaféet. En enda sängfösare i ruskvädrät — bara en enda. Se'n skulle de skjutsa bror Pettersson hem.

När fru Emilie Pettersson sofvit en god stund, väcktes hon af osäkra steg inne i sängkammaren. Hon tände på ljus och såg på klockan. Den var en kvart öfver två.

»Du måtte ha fått vänta länge på spårvagnen,» sade hon. Tönen lät inte mjuk.

»Käraste, snälla Li-lillan! Det är ju pingst, pingst, häny-hyckningens dag!»

Scævola.

Några svenska nationalrätter.

Hedersomnämndt svar å prisfrågan XVIII.

Det ges ännu på landet mångt ställe, där den franska kokkonsten icke undanträngt den svenska, utan maten fortfarande lagas på gammalt svenskt vis. Undertecknad, som just växt upp i en sådan där undangömd vrå, där gamla seder och bruk iakttagas, tar sig därför friheten lemna beskrifning på några svenska rätter från sin hembygd, och börjar då med *sötosten*, hvilken vid större festligheter i fina och förmögna bondehem aldrig fick saknas på middagsbordet.

Sötost. Beståndsdelar: 12 liter nysilad mjölk, 4 liter söt grädde, 8 deciliter löpessvatten, 4 vispade äggulor.

Mjölk och grädden slås i en gryta, som sättes på elden, där den får stå, tills mjölken blifvit litet mer än ljum, då löpessvatten slås i. Då mjölken riktigt skurit sig och osten fått samla sig, tages han upp ur vasslan med ett durkslag, lägges i ett stort lerfat och röres sönder, hvarefter den åter lägges i grytan, sedan man först öst upp en tredjedel af vasslan för att ha till påspädning vid kokningen. Sötosten får nu stå och koka på sakta eld, hvarunder man ofta rör i den, så att den ej bränner vid. Efter sex timmars jämn kokning brukar den vara färdig och liknar då till färgen

delikatessmesost. Några minuter innan grytan tages af elden, slår man de vispade äggulorna tillika med 4 deciliter tjock söt grädde i sötosten för att få säsen simmig. Den hälls upp med sin säs i karott och ätes kall.

Kokt fårkött med rofvor. Beståndsdelar: 1 fårstek, 2 liter skalade och i klyftor skurna vita rofvor, 2 hönsägg smör, 1 tesked stött vitpeppar, 1/3 tesked rifven muskot, 7 deciliter god gräddmjölk, socker, salt.

Fårsteken lägges i en gryta med kokande vatten tillika med rofvorna och saltet. Så snart rofvorna kännas mjuka, tagas de upp och stötas till mos, som sättes öfver elden i en panna, i hvilken lägges socker och salt efter smak samt muskoten och pepparn, hvarefter mjölken under ständigt omröring hälls på moset, hvilket efter en stunds kokning hälls upp på karott och serveras till fårkött. Till denna rätt har man antingen sötsur dillsås eller kaprissås.

Stekt ål. Beståndsdelar: färsk ål, 1 vispad äggula, rivebröd, smör eller floatyr.

Ålen flås, fläkes, hufvudet och ryggbenet borttagas, hvarefter den skäres i tämligen stora bitar, hvilka doppas i äggulan och sedan i rivebrödet och stekas i smöret. Till ålen bjudas sockerlingon, uppblandade med vispad grädde.

Sillsås. (Frukosträtt.) Beståndsdelar: 3 urvattnade sillar, 4 hårdkokta, hackade ägg, 4 hektogram smör, hackad persilja.

Sillen flås, fläkes, alla ben borttagas noga, hvarefter silhalvorna lägges på rent linne för att dra ur vattnet, sedan skäras de i små tärningar, hvilka tillika med smöret och persiljan lägges i en panna och få koka några minuter och upphållas sedan i en sässkal öfver de hackade äggen. Säsen serveras till räskalad inkokt potatis.

Grytstufning. Beståndsdelar: färskt i skifvor skuret fläsk och kött, 5 rödlökar, 1 buket persilja, 1 matsked hel kryddpeppar, 3 lagerbärsblad, 1 glas konjak, 4 deciliter vatten, 3 anjovisar.

I en stekgryta lägges hvarfals fläsk- och kött-skifvorna, hvarvid man iakttagger, att första hvarvet i grytan alltid består af fläskskifvor. Mellan hvarje dubbelhvarf strör man hackad persilja, lök, peppar och lagerbärsblad. Då allt kött, fläsk och anjovisarne blifvit nedlagda i grytan, slås konjaken och vattnet dit, hvarefter locket sättes på och smetas väl till, och sedan får grytan stå och småkoka öfver jämn, men ej stark eld, tills stufningen blir färdig, hvartill brukar åtgå 2 timmar. Ätes till potatismos.

Hvitkål kokt i mjölk. Beståndsdelar: 1 fast och hårdt vitkålshufvud, 1 matsked socker, rifven muskot efter smak, 1 matsked hel kryddpeppar, 3 matskedar hvetemjöl, salteft er smak, 2 hönsägg smör.

Alla gröna blad borttagas från vitkålshufvudet, hvilket skäres i bitar och lägges i en väl förtennt kopparkastrull och brynes i smöret, hvarefter mjölken, sockret, pepparn och muskoten slås i kålen, som under flitigt omröring får koka öfver sakta eld. Då kålen kännes kokt, reds den med mjölet och litet mjölk. Saltas efter smak.

Fläskryggssoppa. Beståndsdelar: Salt, urvattnad fläskrygg, 2 liter god gräddmjölk, 1/2 liter skalad och sönderskuren kålrot, 1/2 liter räskalad, sönderskuren potatis, 4 stora skrapade sönderskurna morötter, 4 stora skrapade sönderskurna palsternackor, hackad persilja, 1 matsked anis eller fenkål.

Fläskryggen sköljes väl i ljumt vatten, hvarefter den lägges i en med vatten fylld kopparkastrull och sättes på elden. Då vattnet kokat upp, skummas det väl, locket lägges på kastrullen, och fläskryggen får på jämn eld koka, tills fläsket kännes mörkt, då den tages upp och spadet silas genom hårsil, hvarefter det slås tillbaka i kastrullen, i hvilken mjölken, anisen och rotsakerna slås. Då de senare äro kokta, redes soppan — som bör vara simmig — med grädde och mjöl, hvarefter persiljan lägges i och får ett uppkok. Fläskryggen skäres i bitar och ätes till soppan.

Moster Greta.

* * *

Till sist meddelas här ett par nationalrätter från öfre Norrbotten, som en »Norrbottenska» haft välhållna meddelare oss.

Blöta. Har man buljong, så sättes densamma öfver elden att uppkoka. Eljes tagas ben af reneller oxkött, som kokas i vatten med litet salt. Medan spadet här af (eller buljongen) ännu kokar, ilägges s. k. tunnbröd. Upptages, då det är väl blött, och ätes med kallt smör.

Denna rätt användes allmänt på landet såsom söndagsfrukost.

Poiatispalt. Rå, skalad potatis rives, och sedan vattnet väl fått borttrinna (omkr. en timme åtgår härför), tillsätts korn- eller hvetemjöl samt

litet salt. Sedan blandningen blifvit nog tjock, formas vanliga paltar, hvilka nedläggas i kokande vatten. Man bör låta dem under vattnet få kvarliga några sekunder i slevfen, så att de hinna få litet stadga. Väl genomkokta, upptagas de och serveras med kallt smör.

Under »potatis-upptagningen», användes denna rätt ofta, och behöfva skalens då ej borttagas från potatisen före rifningen.

Behöfva Stockholms invånare vara beroende af bagare, bagargesäller, bagarlärlingar, bageriarbetare i allmänhet samt brödotkörare, brödförsäljare m. fl. brödomhänderhävande medmänniskor?

I dag sträka bagargesällerna och bagarlärlingarna, härnäst sträka väl brödotkörarne och brödförsäljarne! Vore det icke skäl, att allmänheten och vore betänkt på att sträka en dag?

Här ute på landet förvåna vi oss på det högsta, öfver att Stockholms frihetsälskande, intelligent och i allt annat — till och med i teater och musik — så strängt fordrande befolkning ställer sig, uti en så viktig fråga som det dagliga brödet, beroende af andras *nycker*, *slarf* eller *vinstbegär* m. m. och nöjer sig med att betala det en, två, tre, ja ända till fyra gånger mera än det, i förhållande till spanmäls-, mjölk-, ved- och arbetspriser m. m. verkligen är värdt (hvarom hvar och en, som lärt sig de fyra räknesätten i enkla tal, med lätthet kan komma underfund), samt därtill finner sig uti, att detta bröd ändå, i regeln, alls icke tillfredsställer hvarken den sunda smakens eller properhetens fordringar.

Ja, invänder ni, detta må nu vara sant, men huru få det annorlunda? Jo, helt enkelt därigenom att *I baken edert bröd själfva*.

Är det omöjligt! Ingalunda. Här på landet baka numera de flesta hushåll — från kojan till slottet — sitt mesta bröd uti en sådan där liten tingest, på hvilken all annan mat beredes — järnspisen — hvilken nog finnes hos hvar och en af eder; och alla materialier, som erfordras, finnas ju städe hos eder att tillgå, till och med jäst — pressjäst —, som för oss här ute på landet stundom sträjar och sätter oss i förlägenhet.

Jag medger visserligen, att det är *litet* bekvämare för frun att sända jungfrun — fröken — till bagarboden, men en gång van vid att själf baka skulle bestämt ingen fru vilja visa en sådan lättja eller okunnighet, att hon ej genom bakning en å två gånger i veckan försäga sina familjemedlemmar med bröd af egen tillverkning, som, utom det att det är beredt af friska ingredienser och med renlighet, har den fördelen att hålla sig färskt: det mjuka i flere dagar och skorpor i lång tid, hvilket aldrig är fallet med bagarbröd.

Därjemte får den intelligent husmodern härigenom en tillökning i sin verksamhet, som särskildt gör henne familjens medlemmar förbundne och gör dem ytterligare beroende af henne; men hvilken familjefader varder icke mycket hellre beroende af sin »gumma» än af — bagaren!

Det är nu visserligen synd om alla dessa människor, som lefva »allenast af bröd»; men, de lära icke blott äta det uti sitt anletes svett, utan äfven med stor vedermoda i alla sina lifsdagar, hvadan jag anser det vara en människovänlig tjänst befria dem från ett dylikt elände, att de måga taga sig annat för händer.

Landtlig husmoder.

Teater och musik.

Kungl. Operan. De ytterligare aftalade Bötelföreställningar, hvilka vi i förra numret omnämnde, gingo om intet på grund af en envis halskatarr, som tyvärr hindrade konstnären att under den närmaste tiden uppträda och föranledde honom att redan i början af förra veckan från Stockholm återvända till Tyskland.

Den stora opera-nyhet, *Verdis »Ottello»*, som ännu återstod den musikälskande allmänheten under detta spelår, gafs i måndags första gången för till sista plats utsäldt hus. Bland åhörarna märktes konungen, kronprinsen och prins Eugen med talrik uppvakning. Om man får döma efter det bifall, att ej säga hänförelse, hvarmed operan motogs, kommer »Ottello» att blifva i lika hög grad som Aida Stockholmspublikens favorit. Väl 30 gånger måste titelpartiet innehafvare, hr Ödmann, framträda, delande bifallet med fröken Oselio och hr Lundqvist, Desdemonas och Jagos representanter, hvarjämte hr Nordqvist efter operans slut upprepade gånger och under starka bifallsrop framleddes af fröken Oselio och hr Ödmann.

Den sistnämnde hyllades dessutom vid första aktens slut med två lagerkransar och blommor. Med nöje konstatera vi, att detta rikliga bifall var fullt förtjänt. Operan, som dirigerades af hr Nordqvist, hvilken man på senare tiden sällan sett på anförareplatsen, var med ovanlig omsorg inöfvad, hvilket gäller så väl orkester som körer; dekorationerna voro särdeles vackra, delvis praktfulla; regissören hade på synnerligen lämpligt sätt förstått använda det något inskränkta rum, som vår gamla operascen medgifver; kostympsättningen tycktes vara fullständig ny och till det mesta mycket prydlig. Hufvudpartiernas innehafvare, fröken Oselio samt hr Ödmann och Lundqvist, voro vid mycket god röstdisposition och tycktes varmt intresserade af sina repektive partier.

Priset togs ovedersägningen af hr Ödmann, som med en stundom rent af häpnadsväckande eld och glöd återgaf detta i så väl vokalt som ej minst i dramatiskt afseende mycket fordrande parti.

Dramatiska teatern bjöd ock, samtidigt med Kungl. Operan, på en med stort intresse motsedd nyhet, Gunnar Heibergs skådespel »Kung Midas», om hvilket under detta spelår annanstädes så mycket både talats och skrifs. För styckets innehåll redogjordes omedelbart efter det sammans uppförande å k. teatern i Köpenhamn utförligt i de stora tidningarna, och då »Kung Midas» sedermera offentliggjorts i bokform, torde stycket numera vara väl bekant för en stor del af våra läsarinor.

Stycket har många ställen, som äro skrifna med betydande scenisk talang, men förefaller onekligen ej så litet konstrueradt och överkligt, hviket dock delvis kan bero på, att man här saknar förutsättningar att fullt sentera den bild det upprullar — måhända finnas dessa förutsättningar hos norska åskådare.

Emellertid väckte flere scener mycken munterhet, och efter tredje akten skördade trenne af hufvudrollernas innehafvare, hr *Palme*, *Hillberg* och *Rydgren* synnerligen lifligt bifall.

Hufvudintresset knöt sig emellertid, som naturligt var, vid fru Hennings framställning af Anna Hjem. Hon gaf den unga kvinnan med en fint studerad, beundransvärdt detaljsäker konst, som gaf ypperlig relief åt den alljämt växande nervositet, som slutar i vansinne. En af glanspunkterna var hennes stora replik i andra akten, utförd med en nästan brutal energi, som verkade alligenom äkta och sann. Särdeles intressant är det skiftande spelet i sista akten, och det skrätt, hvaruti till sist vansinnet bryter ut, har en fruktansvärdt hemsk och gripande klang.

Fru Hennings var som alltid föremål för en entusiastisk hyllning och framkallades upprepade gånger.

Kvinnan är mer människa än mannen. Hennes lif går i allmänhet ut på mänsklighet; hon gör själfva mannen mänskligare. Hennes sfer är mindre tilltagen, men hon fyller den ock snart; hon rundar allt harmoniskt och böjer mannens rätlina sträfvande till en cirkelriktning för att rädda honom från det ändlösa. Det är hon, som egentligen uppehåller det mänskliga släktet; hon söker att bevara allt *in statu quo*. A. Törneros.

Striden om hjärtan.

Ur ett kvinnolifs historia

af

Johan Nordling.

VIII.

På främmande jord.

(Forts.)

Berger hade arbetat i tre hela dagar. I tre dagar hade han knappast unnat sig en minut ledig från tidigt på morgonen till sent på kvällen. Han hade ej förut på årtal, åtminstone ej sedan han för två år sedan först började känna af sitt hjärtlidande, haft en sådan arbetslust och varit så intresserad af någon tafla som nu.

Han hade inrättat sin atelier på andra sidan gårdesgården strax nedom ståtten. Den stora gråa solskärmen hvälfde sin lappade kupol öfver en bit äkta konstnärslif: ett staffli, en halfärdig tafla och en solbrynt artist i lång, blårandig blus med af ifver glödande kinder och strålände ögon.

Han hade tagit sig för att måla den lilla täcka utsikten öfver sjön med skogen i bakgrunden och den gröna saftiga ängen framför. Och liksom den artist, som med af helig inspiration besjälad pensel söker fänga sin hjärteälsklings drag på duken, i sitt arbete omedvetet ingjutit all den älskliga pietet, han känner för originalet, så flöto äfven nu ur Bergers pensel färgerna med en aldrig förr anad lätthet och mjuk harmoni, och det var med en vällustig känsla af sann konstnärlig ingifvelse, som han drag för drag kopierade de fina skiftningarna i lif och färg, i ljus och skugga hos den lilla bit värld, hvilken han lärt sig älska som ett förlofvadt land för sina svärmiska drömmar.

Han visste icke rätt, huru det var, men emellanåt kom där öfver honom en åning, som om han snart skulle nödgas skiljas ifrån detta sitt eden och därför måste skynda att först åtminstone åt sig rädda dess bild undan glömskan. Då grep han dubbelt hårdt om penseln och målade med dubbel fart med ungefär samma tomma, ängsliga känsla af vemod, som om det gällt att porträttera de välkända dragen af en älskad afiende, innan de för evigt öfverlemnades åt förgängelsen och grafven.

Nu var det på den fjärde dagen; taflan nalkades sin fullbordan. Törne hade ej synts till mer än en gång som hastigast sedan den där aftonen, som börjat så hett och slutat så vänskapligt.

Berger hade varit tidigt uppe och målat oförturut i solgasset hela förmiddagen. Fram mot middagen började han med ens känna sig så besynnerligt modlös och trött. Det var, som skulle hans arm helt plötsligt förlamats — han målade några drag, så lät han den helt tungt sjunka ned i knäet och försjönk i drömmar; så spratt han åter upp, gjorde ännu ett par försök att arbeta, men nej, det var som förhexadt, honom syntes, som stode någon bakom och drog honom i armen, så snart han lyfte den mot taflan. En gång kände han det så tydligt, att han hastigt vände sig om för att få sikte på den efterhängsne. Ingen. Ej ett lif, så långt han kunde se, utom bofinnen, som satt på ståtten och sjöng. Den stora solskärmens skugga tecknade sig skarp och kantig mot den friska gräsmattan, där omkring solljus, idel klart, brännande solljus. Hvarje träd, minsta buske, den gråa, mossiga gårdesgården, stugan på andra sidan, skogen, molnen, allt syntes så lätt, så genomskinligt, att det knappt lemnade en skyt för de glödande, lodrätt nedfallande solstrålarne.

Plötsligen började det gå rundt, rundt med svindlande fart i hans hufvud. Ett flor drogs för hans ögon, och det svartnade till midt i dagsljuset. Han hade svimmat, om han ej sjunkit ned på den lilla fallstolen. Där satt han länge med hufvudet lutadt i händerna och väntade på någonting, han visste ej rätt hvad; men där skedde ingenting, där kom ingenting; det var blott en stor humla, som förrirade sig i under skärmen, surrade länge och väl omkring där inne, brummande honom än i det ena örat, än i det andra, skulle så ut, men stötte hufvudet i väfven och började åter en irrfärd i skuggan därunder med ett ideligt och ilsket surrande. Allt detta hörde han halft omedvetet, utan att just reflektera däröfver, som ett ljud i fjärran; ena stunden kände han på sig, att det var dånet af något aflägsset, brusande vattenfall, och började just få så pass reda och beherskning öfver sina tankar, att han var på vippen att gå till doms med sig själf,

för att han aldrig observerat det förut, då med ens den öfvertygelsen smög sig öfver honom, att det var någon besynnerlig, entonig vaggång, hvars pinande enformighet allt mera söfde honom in, till dess han helt plötsligt vaknade upp till full sans, vid att han gled ned af den låga stolen och hamnade raklång på gräsbacken.

Han tog ett par glas portvin till middagen och kände sig mycket kryare däraf.

Fram på eftermiddagen, när det blef svalare, började han åter måla något litet, men hade ej hållit i därmed lång stund, förr än han kände sig förbi och gick bort och satte sig på trappsteget till ståtten.

Vid han så hade sutit en stund, kom Törne gående med händerna i byxfickorna, hvisslande på en munter stump ur någon favoritoperett. När han fick ögonen på Berger, som blek och slö satt och hängde på ståtten, stannade han tvärt.

»Är du sjuk?»

»Nej, jag är bara litet trött.»

»Jaså», sade han och log, »ja, ja, du tar väl aldeles för häftigt i med den där taflan. Ifver är nog bra, men måttligt är bäst.»

Men när han så fick se det matta och tvungna leende, som drog öfver den andres hvita ansikte, blef han med ens helt ängslig.

»Du måste sköta om dig lättre, det är säkert det; du är nog sjuk ändå, kanske du gjorde klokast i att gå in och lägga dig.»

»Äh nej, prat! Det är ingen nöd med mig. Min tafla står där nere, om du vill se den, så får jag höra, hvad du säger.»

Törne gick ned åt ängsbacken; han hade knappast hunnit halfvägs, när han får höra ett skrik från ståtten. Han vänder sig om och springer dit; vännen ligger orörlig med krampaktigt förvidna anletsdrag på rygg i gångstigen nedanför gårdesgården.

Berger hade fått hjärtslag.

Törne lyfte honom öfver ståtten och bar så in honom i stugan, där han lade honom på den bäddade sängen. Själff satte han sig bredvid på en stol för att invänta hans uppvaknande.

De gröna spjäljousierna voro tillskjutna utifrån för solen. En tung, skuggig svalka var lägrad öfver rummet, men icke dess mindre lukade där instängdt af maten sedan middagen och portvinet, som ännu stod uppslaget på det odudade bordet.

Han fick vänta länge, mycket länge. Det var pinande tyst i rummet, en sådan där tryckande, kvalfull tystnad, som plågar öändligt mycket mer än det mest skärande missljud, och som blytung och kall lägger sig försöflande öfver hela ens väsende. Han kunde bokstafigen, som man säger, höra sitt eget hjärtas slag och den andres ännu svagare, ojäma andedrag.

Efter en timme, kanske två, kanske tre, det visste han ej rätt, slog den sjuke långsamt upp sina ögon. Det första han fick se, var vännen, som satt vid hans hufvudgärd.

»Är du bättre nu?»

»Ja, jag tror det.»

Så blef där åter tyst en stund, en evighet. Plötsligt sade Berger med matt, hviskande stämma:

»Taflan — min tafla — jag vill se den.»

Törne gick för att hämta den.

Ack, hvad det kändes lätt och skönt att komma ut ur den tunga, instängda sjukluften och få dra ett djupt andetag i solskenet därutanför!

Hvilken härlig afton! Se sjön, hur klar och spegelblank! Och skogen, hur fridfull och högtidlig, lugn och tyst!

När Törne kommer fram till stafflit, stannar han full af beundran som fängslad framför målningen. Den är verkligen ypperlig! Hvilket lif, hvilken späd och saftig grönska i den sluttande ängsbacken — hvilken fin skiftning i dagrarne där nere bland vassen och på den lätt krusade sjön! Hur mörk och dystert den höga skogen där bakom, som ett mollackord i en smekande, melodlös sonat, och så aftonhimmelen däröfver, en glänsande, praktfull, hänförelsefinal, hvilken färg, hvilken glöd, hvilka lätta, flytande förtoningar, hvilken fin poetisk idealisering, och dock hvilken sanning, hvilken gudomlig natur!

Han står där länge gripen af förvåning, af beundran — han jämför kopian drag för drag med originalet, upptäcker någon ny fullkomlighet, någon ny artistisk nyans af genialisk uppfattning och drar endast då och då en suck: »Ack, den som blott kunde måla så, något liknande, något tillnärmelsevis!»

Så för han sig då ändtligen till minnes, hvarför han kommit, tar tallan ifrån stafflit och skyndar åter.

(Forts.)

Förslag till matordning för veckan 2-8 juni.

Söndag: Soppa med sockerrötter; kotletter af oxtunga; sparris; apelsin-sallad (Idun nr 21).

Måndag: Puré af morötter; kokt hafstunga.

Tisdag: Ragu på lam med risgryn; äggöl med mjölk.

Onsdag: Soppa med spenat; kokt färbringa med dillsås.

Torsdag: Puré af potatis; kokt torsk.

Fredag: Surstek; soppa på smultron.

Lördag: Soppa på gädda; ragu på fläskkorf (chipolata) med kalfstek i tärningar.

Recept.

Soppa på gädda. Af en efter behof stor gädda tagas fileterna, hvilka hvardera skäras i två delar, saltas och stekas lindrigt med smör i förtenad stekpanna samt få kallna. Gäddhufvudet och benen jämte en morot, en lök, en purjolök, salt och vatten, tillsatt med hvitt vin, kokas till fiskbuljong. Det stekta gäddköttet stötes med blött och urkramadt bröd, drifves genom sikt, spådes med buljongen, drifves åter genom finare sikt och upphettas under omröring; afredes därpå vid första uppkok med ett par, tre äggulor efter behof, litet grädde tillblandas; saltas, upphälles och serveras med stekt bröd eller kokta risgryn.

2. Ragu på lam med risgryn. Lambringa delas i fyrkantiga bitar, fräses i smör, kryddas, blandas med en matsked hackad persilja, några matskedar rå skinka, skuren i tärningar, och en liten lök; fräses tillsammans några minuter, hvarpå buljong tillsättes, så att den jämt skyler köttet; får koka starkt fem minuter och sättes därpå på svagare eld. Då köttet är till trejerdedelar färdigkokt, upphälles det i durkslag, afputsas, nedlägges på nytt jämte den silade säsen i kastrullen, risgryn - 10 cl. för 30 cl. säs - tillsätts, kokas ¼ timme, hvarefter kastrullen flyttas på svagare eld, där risgrynen och raguen böra blifva samtidigt färdigkokta. Serveras.

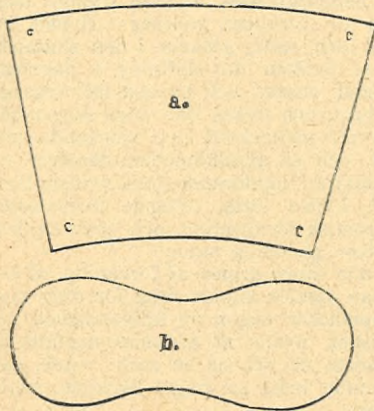
Anm. Om man så hafva kan, tillsätts på samma gång som buljongen tre matskedar tomatpuré.

3. Kotletter af oxtunga. Tungan skäres i fingertjocka skifvor, som doppas i en blandning af ägg och kryddor (salt och litet muskott), rullas i rifvet bröd och stekas gulbruna i smör.

O. H. D.

Handarbeten.

Fodral till teaterkikare. Man kan utan svårighet själf förfärdiga sådana af papp eller grof, fast kanfas, två förstorade delar efter fig. a., efter fig. b. en förstorad del.

Lättast får man grundstommen a och b, genom att lägga kikaren på ett papper och med blyertspenna följa efter dess konturer. Nu öfverdrar man

de 3 delarne med tunn, hvit shirting och syr tillsammans figurerna a i sidorna c med efterstygn. B, som bildar botten, beklädes på ena sidan med atlas, som vikas väl öfver på andra sidan och där fästes. Därpå klip-pas 2 atlas- och 2 plyschdelar efter fig. a, i det man likväl upptill på allesamman beräknar ytterligare 12 cm i tråd-rät riktning. Man syr nu tillsammans atlasen på sidorna c och infogar den sedan, så att söm inträffar mot söm, med fina stygn i det styfva fodralet. Nedtill vikas den till en bred söm öf- ver kanten och fästes på utsidan. Nu förenar man figurerna a och b, som alla tre förses med atlasfoder, i det man infogar botten med kaststygn. Därpå syr man tillsammans plyschde- lerne i sidorna c och drager dem, li- kaledes så att söm inträffar mot söm, utvändigt öfver fodralet. En bred söm vikas i undre kanten inåt och plys- chen fästes med osynliga stygn vid botten. I öfre kanten säs plyschen och atlasen tillsammans, hvarvid man på båda sidor om sömmen c lemnar 6 cm öppna. 3 cm från öfre kanten an- bringar man en dragsko, genom hvil- ken drages en silkeskordong. Vack- rast är kanske ett fodral af rök silkes- plysch med atlasfoder i gammal guld- färg.

Våra barn.

Härdningssystemet bör användas med stor försiktighet. Vår dräkt är med hänsyn till kroppsvärmen endast ersättning för ett visst kvantum föda. Detta vetenskapliga rön finner dubbel tillämpning på barnen. I anseende till deras lilla kropp och hastiga växt blir den skada kylan åstadkommer mycket stor. Kalla afrifningar i ett varmt rum äro mycket välgörande, då kroppen sedan froteras duktigt efteråt, så att värme frambringas. Till och med om barnen äro friska, behöfva de nästan dubbelt så varma kläder som fullvuxna. För att barn skola få gå med ur- ringade klädningar, bör det vara mycket varmt. Den för barnen så nödvändiga rastlösa verksamheten och rörelsen bör man aldrig söka inskränka, och om sommaren bör man förse de små med lösa, praktiska kläder, som icke så lätt blifva smutsiga, och så att de slippa höra den eviga förmaningen att vara »försiktiga». Man bör bada barnet hvarje dag, tvätta det middag och kväll, och låta det tumla om duk- tigt, för att kroppen skall bli smidig. För att bringa litet system och ro i det hela, bör man dagligen taga sina älsklingar med sig ut och gifva dem en åskådningsundervisning naturen, låta dem binda buketter och själfva omsorgsfullt sätta dem i vatten o. s. v. Om sommaren bör man gifva dem mycket mjölk, ägg och kokt frukt. På detta sätt skall man få sina barn att befinna sig väl, både andligt och kroppsligt.

Klädedräkten.

Hvita stråhattar af alla slag rengöras lätt med syrsalt. En liten kvantitet af detta salt upplöses i vatten. Med en borste, doppad i denna lösning, borstar man hatten, utan att den blir genomvåt. Därefter sköljer man den med rent vatten och låter den torka i skug- gan. Hatten behåller sin fason.

Toaletten.

Tvättningssvampar få, sedan de begagnats någon tid, en obehaglig lukt. De be- frias från denna och regöras på följande sätt. Man lägger svampen i en kruka och pressar saften af en citron öfver den, hvarpå citronen skäres i stycken och lägges i krukan bredvid svampen. Kokhett vatten slås öfver alltsammans, hvarpå det får stå i ett dygn. Då man sedan pressar ut svampen i rent vatten flere gånger, blir den som ny.

Citronsaft är mycket att föredraga fram- för andra starkare medel, såsom svaf- velsyra, saltpetersyra o. d.

Efterrätter.

Citronpudding. Af 8 äggulor, 3 dl. grädde, rifna skalet af 2 små citroner, en desertsked potatismjöl och knappt 213 gr. socker kokas en kräm, som vispas, tills den svalnat. De 8 till hårdt skum slagna hvitorna röras därpå i krämen. En form glaseras med brynt socker, krämen hälls i denna, sättes i en kokande vattenpanna i ugnen att koka, tills den väl höjer sig och for- men kännes lätt, då den stälpes upp varm. Ätes varm eller kall, med vanilj- eller citronsäs. E. R.-d.

Skafferiet.

Att göra härsket smör välsmakandc. Man lägger smöret i en lösning af dubbelt kolsyradt natron, koksalt, nå- got socker jämte litet upplöst vinstens- syra och arbetar smöret duktigt däri, då den dälga smaken helt och hållet försvinner.

Hemfärgning.

Att färga glacéhandskar vackert svarta. (Materiel: för ungefär 10 öre blåträd, 5 öre alun och 10 öre bomolja). Genom detta förfaringsätt kan man finna an- vändning för gamla förbrukade bal- handskar. Man upplöser ett stycke alun i varmt vatten och bstryker där- med handsken medels en pensel, bäst är att därvid träda upp handskfingren på en pinne. Då handsken torkat, bstryker man den med det vatten, hvari man länge kokat blåträdet. Ef- ter torkningen bli handskarne violetta och bstrykas nu ånyo med blåträd. Sedan de nu torkat, bstryker man dem med bomolja, hvarigenom de bli svarta och mjuka. De färga ej mera än vanliga svarta handskar.

Allmännyttigt.

För att få gulnadt linne hvitt igen blöter man det i sur tjärnmjolk och låter det ligga däri, ju gröfre linnet är, desto längre bör det få ligga i blöt. Därpå tvättar man det med såpa i ljumt vatten, sköljer det därefter i kallt vat- ten och låter det torka. Hjälper ej detta förfaringsätt första gången, upp- repar man det samma.

För att rengöra vaxdockhufvuden be- gagnar man sig af urtvättadt smör. Det röda på kinderna åstadkommer man med smink, ögonbrynen målar man med en fin pensel brun.

Kulörta bomullsstrumpor böra tvättas i vatten tillsatt med quillayabark, då färgen ej går ur. Barken kokas en stund i vattnet och silas därpå af. Man bör likväl ej doppa olikfärgade strumpor i ett och samma vatten.

Hvarjehanda.

Ett sätt att lätt öfverföra teckningar på papper. Papperet, hvarpå tecknin- gen skall öfverföras, lägges på mönstret och bstrykes med bensen. Därigenom blir papperet genomskinligt, så att man tydligt kan se de finaste streck af teckningen. Denna far ej det minsta illa vid detta förfaringsätt och tager ej åt sig bensen.

Bohaget.

Att taga fläckar ur marmor. Konst- verk af marmor, statyer, byster, medal- jonger o. s. v. kunna genom alla slags fläckar vanställas, så att de snart sagdt förlora sitt konstvärde. Svårast är att utplåna bläck- och blodfläckar på mar- mor. Syror, som taga bort bläckfläc- karne, oxalsyra, saltsyra, utspädd svaf- velsyra, angripa den af kristaller af kolsyradt kalkjord bestående marmor,

så att konstverket skadas. Oxalsalt tränger nedåt och verkar för svagt. Fläckar efter anilinfärger göras mattare genom att lägga på dem lappar fuk- tade med eau de javelle, klorvatten eller klorkalklösning, men kunna ej riktigt utplånas. Mot blå fläckar af (Förts. å nästa sida.)

(Sent inkommen annons.)

Hos en tjänstemannafamilj, boende på Norr, finn. att hyra ett stort, ljusst, möbleradt rum med fri utsikt och egen tambur, 1 tr. upp åt gata, för ett bättre fruntimmer. 25 kr. pr månad, eldning och städning. Adress Å Idunns byrå. [2012]

LEDIGA PLATSER.

Gymnast!

Önskas under sommaren erhålla mas- sagebehandling af examinerad sådan (helst kvinnlig). Fritt vivr. och ett vackert, vänligt hem lemnas i utbyte. Vidare meddelas Hornsgatan 18, 2 tr., kl. 3-5. [2011]

En lärarinnebefattning

med undervisningsskyldighet hufvud- sakligen i modersmålet och tyska sprä- ket är ledig vid Skellefteå elementar- läroverk för flickor. Årslön 1,000 kro- nor. Ansökningshandlingar och betyg skola vara inlemnade före den 15 juli till styrelsens ordförande theologie dok- torn S. Brandell i Skellefteå. [1963] Styrelsen.

Informator, som är villig att mot fritt vivre läsa 3 à 4 timmar dagl. med två gossar om 13 och 14 år, önskas under sommaren af familj, bosatt på vacker landegendom. Svar till »G. G.», Köping, p. r. [2008]

En ung, bildad flicka, hälst kunnig i sömnad, kan få lära hushållet mot det, att hon är villig hjälpa till med alla inomhus förefallande göromål. Re- flekterande torde med snaraste hän- vända sig till »Ella», Ljungbyholm, Smedby, p. r. [2007]

En ung, glad flicka, kunnig i franska språkets talande, önskas som säll- skap åt en ung flicka på landet under sommaren mot fritt vivre. Svar inl. till Konditoriet, 84 Drottninggatan. [1996]

PLATSSÖKANDE.

En ung, bildad tyska, som talar sven- ska, önskar plats såsom sällskaps- dam eller lärarinna för äfven mer för- sigkomna elever; såväl vanliga skol- ämnen som språk och musik. När- mare upplysningar genom doktor A. Haefner, Göteborg. [1991]

Lärarinna,

ägande utmärkta betyg och vitsord om skicklighet samt undervisningsvana, önskar nu el. till hösten pl. uti krist- ligt sinnad fam. Ben. svar sändes till »Lärarinna», Jönköping, Klosterg. 30. (G. 3200) [1999]

En ung dam, som i många år i ut- landet idkat språkstudier, önskar plats som lärarinna i engelska o. fran- ska språken, musik, ritning, träskär- ning, handarbeten o. slöjd. Goda ref. Svar t. »U. G.», Göteborg, p. r. [1995]

Om en aktad familj eller äldre fruntimmer önskar en ung, gladlynt, anspråkslös och musikaliskt begä- vad prestdotter som lektris äfven i främ- mande språk, som skrifvibråde, sällskap o. hjälp, emotes sv. t. »22», Idunns byrå. [1990]

vegetabiliska färgämnen använder man först försiktigt utspädd ättiksyra, där-
efter klorkalk. Blodfläckar söker man
först borsta bort med destilleradt vatten
och alabasterstoff och därefter bleka
med klorkalk, likväl lyckas det säll-
an att helt och hållet utplåna dem.
På samma sätt förfäres med gamla olje-
fläckar, så vida man icke kan doppa
hela marmorstycket i renad benzol, i
hvilken det då bör få ligga en timme.

Anna.

Läkareråd.

Oculus. Tvänne sätt finnas, nämligen att
antingen genom en operation gifva ögonlocks-
kanten en bättre ställning eller också att af-
lägsna håren medels elektrolytisk epilation.
Hvilket i detta fall är det lämpligaste, måste
(ögon-) läkare afgöra.

21-drig fru. Använd den behandling, som
finnes föreskrifven för Ella i nr 3. Farlig
är nog er åkomma icke, men troligen står
den i samband med något inre lidande. —
Glycerin är ej att rekommendera, ännu min-
dre kamfersprit; »björkbalsam» är säkerligen
ett »oskyldigt» medel. — Låt bli att äta trä-
kol! Som vi antaga, att Ni använder det som
medel mot »magsyra», så vilja vi råda Er att
låta läkare föreskrifva Er en lämplig brunns-
och dietkur såsom varande mycket mer rat-
ionelt. Därpå skulle kanske också er hy ha
godt.

Skolfur. Mot den egentliga s. k. skrifkramp-
pen eller skrifsjukan äro jämte undvikande
af skrifgöromål massage (i förening med lämp-
liga gymnastiska rörelser) och elektricitet de
verksamaste medlen. Förefinnes därjämte
allmän nervsvaghet, måste naturligtvis äfven
denna på lämpligt sätt behandlas. — Hvad
nyttja Ni kan hafva af hypnotisk behandling,
lemna vi osagdt; mer än en tillfällig lindring
torde i alla händelser knappast vara att vinna
därmed.

Nitte. 1) Borde behandlas med insprutningar
af ljum koksaltlösning (1 %). 2) Ja, nat-
urligtvis! 3) Skulle detta fortvara, bör Ni
låta läkare undersöka henne, emedan det möj-
ligen kan bero på något underlivslidande.

H. I. Förbind dessa ställen morgon och
afton med 10 % borvaselin på rena linnelap-
par. — Ni bör i sommar bada flitigt i öppet
vatten.

Siri. Dessa försvinna så småningom af sig
själfrä; något medel att påskynda processen
kunna åtminstone vi icke säga Eder.

D:r-d.

Frågor.

N:r 558. Hur skall man taga rostfläckar ur
en marmorskiva?
Lalla.

N:r 559. Två Smålandsflickor, hvilka tänka
göra en resa genom Sverige och Norge, bedja
Iduns ärade läsarinna gifva ett godt råd om,
huru resan klokast bör ställas för att på
samma gång blifva angenäm och ej alltför
kostsam. Resillskap af någon yngre glad
familj önskas.
Reslystna ungdom.

N:r 560. Hur bör man förfara med en
gummi-regukappa, som efter blott en som-
mars begagnande blifvit så stel och hård, att
den i nuvarande skick ej mer kan användas?
Kan något åtgöras för att återställa den i
ursprungligt skick?
Nancy.

N:r 561. Frågas, om någon af Iduns läsa-
rinnor kan gifva mig ett råd, huru jag skall
få bort den röda färg, som slagit ut en hvit
linnematta genom tvättning, emedan den var
kantad med röd diagonal, som icke höll
färgen.
Hildberg.

N:r 562. Hvad är bildning? Ett allvar-
ligt och ej allt för yttligt svar skulle säker-
ligen blifva välkommet till många, men syn-
nerligen till en
Oföreständig bondflicka.

N:r 563. Om en beskrifning på en vacker
penntorkare beder en ung flicka, som behöfver
en sådan på sitt skrifbord.
Konigunda.

N:r 564. 1) Hvad skall jag göra af fjäder-
garnityret på min väsk för att åter få det
krusigt och vackert? 2) Huru skall en nästan
ny gendarmfärgad cachemirsklädnad, som
räkat ut för olycka att få öfver sig en half
butelj punch, åter blifva snygg? 3) Hvert
bör ansökningen ställas om att få plats vid
Tjänarinnestämman för en 63-årig trotjänari-
nna, som i 28 år troget följt samma familj
från välstånd till fattigdom, frågar ödmjuk-
ligen
Greta.

N:r 565. Huru mycket aska erfordras (i
kannor räknadt) till lut för lakning af en byk
bestående af nedanstående kläder: 15 par lak.,
12 duk., 60 st. servietter, 75 handd. (köks-
och fina ihop), 24 örng., 30 linnen, 25 skjortor,
20 par kalsonger, 10 underkjolar, 100 nåsd.,
6 gängmattor, 30 köksförl., — alltsammans
hårt smutsadt. Någon af Iduns verkligt erf-
farna läsarinna bedes besvara denna fråga.
Hushållerska.

N:r 566. Huru bör man förvara dräkter af
siden eller kläde? Skall man låta dem hänga
eller lägga ned dem? Ett godt råd mottages
med tacksamhet af
Fridagunda.

N:r 567. Vill någon af Iduns ärade läsare
eller läsarinna godhetsfullt lemna upplys-
ningar om: 1) Hvad som fordras för inträde
i folkskolelärarinneseminarium, och om man
— med förut endast vanlig folkskoleunder-
byggnad — hinner förberedas därtill på de
återstående 3:ne månaderna. 2) Till hvem
skall man vända sig för att grundligt kunna
förberedas. 3) Hvilket seminarium är att före-
draga, Kalmar eller Skara? Svart svar emot-
ses med tacksamhet af
20-årig Småländska.

Percy F. Luck & Co

Stockholm.

China Theer.

Congou.		Pris pr kilo
Finest Moning	11: —
Kungchow	9: 20
Oonfa	7: 20
Moning	6: 20
Kaisow n:r 1	5: 25
Kaisow n:r 2	4: 30
Kaisow n:r 3	3: 50
Congou	2: 80

Souchong.		Pris pr kilo
Finest Souchong	11: —
Lapseng Souchong	7: —
Souchong n:r 1	5: —
Souchong n:r 2	4: 30

Blom The.

		Pris pr kilo
Finest Blom Pekoe	16: 50
Blom Pekoe n:r 1	9: 70
Blom Pekoe n:r 2	7: 30
Finest Scented Orange Pekoe	7: 80
Hyson (grönt)	6: 20
Scented Orange Pekoe	6: 20
Oolong	5: 25

Indiska Theer.

Finest Assam	11: —
Malty Cachar Pekoe	9: —
Assam	6: 20
Ceylon	6: 75
Darjeeling	4: 80

The-Blandningar.

		Pris pr kilo
Non Plus Ultra	11: —
O. T. D.	8: 50
Czarens	7: 30
Mandarin	6: 40
Stora Moguls	5: 40
Mikadons	4: 50
Kalifers	3: 50
Rehausens, original	7: 10
Rehausens	4: 30
Smulthe	3: 50

Särskildt framhålla vi »Stora Mo-
guls» och »Mikadons» theblandning-
gar à kr. 5: 40 och 4: 50 pr kilo
såsom varande mycket passande hus-
hållsthe af god kvalitet.

Försändelser till landsorten emot efterkraf eller postförskott. [1645]

Husmödrar!

Försöken Th. Winborg & C:s
i Stockholm tillverkningar afConcentrerad
Ättikapå flaskor för ut-
spädning.Senap,
blandad efter engelsk
och fransysk smak,
flere sorter.

Biffstekssås.

Soja,
Malda kryddor
(garanteras oblan-
dade) på bleckdosor
med genomborrat
lock.

Bordsalt i paket om 425 gram (= 1 skålp.)
flere gånger prisbelönade och fullt jäm-
förliga med de bästa utländska fabrikat.
Tillhandahållas hos Hrr specierhand-
lare. [1839]

En ung flicka önskar plats i familj
att på längre eller kortare tid und-
dervisa uti gammaldags väfnad, såsom:
rödlakan, dukagång, krabbasår och
rosengång m. m., samt är dessutom
villig att deltaga i husliga göromål.
Svar till »E. L.», Iduns byrå. [2005]

Goda husmödrar!!!

En 19-årig bonddotter söker plats
till 1 juli i ett godt och kristligt hem,
där hon, under husmoderns ledning,
kan praktiskt få lära sig allt, som hör
till ett landthushåll, såväl gröfre som
finare matlagning. Ett godt och vän-
ligt bemötande ombedes. Afgiften får
ej öfverstiga 300 kr. pr år, och önskar
hon betala dem i två terminer. När-
mare genom bref inom 14 dagar under
adr. »Anna X.», Åhus, p. r. [1994]

Plats sökes å kronofogde, häradskrif-
vare, länsmanskontor eller som
bokförare. Van, duglig, billig. Stu-
dent- o. kameralex. aflagda. Svar till
»Sw.», Iduns byrå. [1992]

Lärlarinna.

En ung musikalisk flicka af god fam-
ilj, som med höga betyg utgått ur
7-klassigt läroverk och därefter i 6 år
är ägnadt sig åt undervisning, dels i
skola, dels i familjer, samt kan förete
utmärkta rekommendationer, söker till
hösten plats såsom lärlarinna i någon
familj. Svar torde godhetsfullt adres-
seras till »I.», Sefle, p. r. [1997]

HANDSKAR

köpas billigast i Carl Malmbergs
välrenommerade
HANDSK-AFFÄRER.

För handskares hållbarhet ansvaras.

Glacé-, kul. 4 knapp., breda silkes-
sömmar kr. 1: 50

D:o d:o 5 smörknäppen d:o kr. 2 à 2: 50

D:o d:o 6 knapps Mousquetaires » 2 à 2: 50

samt alla slag, såväl eleganta som enklare,
Glacé- och Gants de Suèdes från 2 till 20
knappar.

Rekvitioner från landsorten mot efterkraf.

BUTIKER:

45 Vesterlånggatan 45, Telef. 7 24.
5 Sturegatan 5, Telef. 7 22.
24 Södermalmstorg 24.

Carl Malmberg.

[1717]

I saknad af föräldrahem söker en flicka
från landet pl. i aktad fam. att bitr.
i husl. görom. Kunnig i konstväfnad.
Svar till »Eva Hjälpreda», Linköping,
p. r. [2004]

En ung flicka, som med goda betyg
genomgått 8-klassigt läroverk samt
vistats 1½ år i Schweiz och Tyskland
för utbildande i språk, önskar till hö-
sten bildas i en god familj. Svar till
»A. W.», Iduns byrå. [1973]

Ett ungt fruntimmer, kunnigt i främ-
mande språk och vant vid und-
ervisning, önskar att öfver sommaren
på landet mot fritt vivre få gifva lek-
tioner. Rekommendationer erhållas.
Svar till »A. L.» torde inlemnas å S.
Gumælii Annonbyrå, Stockholm.
(G. 2955) [1976]

Ett fruntimmer, som som genom-
gått en fullständig kurs i dubbla
bokhålleri, önskar sig plats å
kontor, eller i brist därpå såsom lärari-
na för mindre barn eller världina i
enkemans hem. Sökanden är musika-
lisk och af god familj. Goda referen-
ser, pretentionerna små. Svar sändas
benäget t. »H. C. A. 1890», Iduns byrå.
[1984]

En anspråkslös flicka med god upp-
fostran, som inneh. pl. som guver-
nant, önsk. sig pl. i en enkel fam. på
landet, där hon mot en billig afgift kan få
delt. uti de husl. görom. Svar torde sänd.
m. »M. J. 3124», adr. S. Gum.A-B. Sthlm.
(G. 3124) [1989]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius,
Lilla Vattugatan 24,
praktiserar under sommaren vid
Hjo Vattenkuranstalt. [1941]

Doktor Carl Flensburg
33 Drottninggatan 33.
Hvardagar 1/23—1/24. Helgdagar 10—11.
Behandlar företrädesvis Barnsjuk-
domar. [1843]

Doktor Per Johansson
Riddargatan 2.
Hvardagar kl. 9-10, 2-3; söndagar 9-10.

D:r OTTO SANDBERG
praktiserar under sommaren
(15 juni—1 sept.) i Marstrand.
[1764]

Inackordering.

Uti vacker trakt af Södermanland
nära järnvägsstation emottagas tvänne
inackorderingar på längre eller kortare
tid. Uppl. lemnas, då porto följer, af
fru A. Kevertner, Gnesta.
(G. 17402) [2000]

Rekvirera gratisproofer å Papper och
Kuvert fr. HJALMAR PETERS-
SON & C:s, Pappersaffär i parti och
minut, Karlstad. (G. 17472) [2006]

Nr 568. Finnes något sätt att färga en ljus, halfylle barnkappa vackert mörkröd? Svar, motse med tacksamhet af *Hanna*.

Nr 569. Kan man i hemmet själf med fördel bereda vaxpapper till öfverbindande af syltburkar? Och i så fall huru tillgår detta? *Hushållerska*.

Nr 570. Min förra förfrågan, huru man skall kunna tillverka ett billigt, men trefligt antependium tyckes hafva spårlost gått förbi. Hoppas nu få ett svar af någon, som intresserar sig för ett vackert altarbord. —*ia*.

Nr 571. Som jag genom finare handarbetsens förfärdigande sökt bereda mig en välbefölig inkomst, men förtjänsten alltid blir så obetydlig i jämförelse med det arbete, som därå nedlägges, har jag tänkt försöka med väfnader, men som jag ej kan tillverka några *ovanligare* sådana, vore jag mycket tacksam, om någon genom vår vän Iduna ville gifva mig några beskrifningar på sådana väfnader, som kunna tillverkas i vanlig väfstol. Öndligt tacksam för minsta ledning, och om jag skulle bli i tillfälle att som återtjänst gifva råd uti något, som jag kan, skulle ingen vara gladare än —*ia*.

Svar.

Nr: 435. Om *Gerd* vill uppge, hvilket lands nationaldräkt hon behagar tycka om, skall hon få upplysning om, hvar beskrifningar på dem finnas.

Läsare af Idun.
Nr 447. 1) Bäst att göra slut på »Iven», medan de äro små, annars kunna de bli stora svampar. Plocka upp dem och luckra jorden.
2) Göteborgs Trädgårdsförenings frö- och växthandel.

N. N.
— Man doppar ett stycke knäckebröd i vatten samt lägger det på jorden i blomkrukan. Efter någon timme skall det visa sig, att brödstycket blifvit fullt af dessa små förstörelseredskap, hvilka man lätt afågnar med en vattensköljning.

Ålskarinna af blommor.
— 2) Uppgif Eder adress till fröken Forsell i Söderhamn, så får ni *Maherniaskott*; de fatta lätt rot.

Nr 449. Det beror på, hvilken af våra ränteanstalter Ni anlitar, emedan de äro fotade på något olika grunder. Länens ränteanstalter återbetala i allmänhet de insatta medlen utan ränta, om dödsfall inträffar före lifräntedern. Då förkofran af dessa anstalters penningar är beroende af den ränta, som kan betingas, samt af dödligheten bland delegarne, kan resultatet af gjorda insättningar icke med full visshet förutsägas. Dock torde sannolikhetsberäkningarna i längden komma att sammanfalla med de verkliga förhållandena. — I Skaraborgs läns lifränteanstalt skulle Ni sålunda enl. dessa för önskad ändamålet behöfva insätta:

a) 460 kr. till fyllda 50 år b) 180 till fyllda 55 år. Anlitar Ni däremot ett penningstarkt bolag, så har man den fördelen att med visshet på förhand kunna bestämma premiens storlek. Så kan Ni hos brand- och liförsäkringsbolaget Skåne erhålla pension af 500 kr. genom inbetaltning af 391,70 till fyllda 50 år eller 221,30 " " " " 55 " " " "

Nr 454. Köp i glasboden assietter eller andra föremål af rent glas utan facettering och fastsätt de begagnade brefmärkena på baksidan medels gummi. Det hela tager sig bra ut, om olika märken placeras bredvid hvarandra. Ställ assietterna på den höga boiseringen i salen, där de komma att utgöra en prydnad.

Själa.
Nr 456. Tyvärr är det något sent för Er, att under denna säsong kunna få en umgängeskrets, ty enligt mitt förmenande är det lättast att skaffa sig nya bekantskaper på isen, vid den nu så brukliga skridskosporten. Vänta därför, tilldess nästa vinter änyo belagt Nybroviken med sitt sköna salongsgolf, ty då skall Ni se, det går som en dans. Äfven erinrar jag mig hafva hört sägas, att angenäma bekantskaper hafva stiftats på ridhusen vid Mästersamuelsgatan och Grefvaregatan. Detta är nu ett mera dyrbart sätt att göra bekantskaper, då lektionerna alltid kosta mycket, men denna årstid är ju särdeles lämplig för ridt. Kunna mina råd gagna, vore det mig kärt.

Läsarinna af Idun.
Nr 458. Anspråk å vitjord om kunskaper, motsvarande dem som för högre Lärarinneseminarium; undantag för hvad språk beträffar. Ålder 20 år. Ansökningar skola inlemnas före 15 maj. Kursen är 2-årig och börjar i september.

John Björn.

Innehållsörteckning.

Louise Fahlman; af *Daniel Fallström*. (Med porträtt.) — Min svala; poem af *Ottavio Beer*. — Vänskap; af *R. A. Hagström*. — Förtrötens icke! — När syrenerna blomma; skiss af *Sune Folkesson*. — Kvinnans inflytande i det dagliga livet. — Iduns panoptikon: Herrskapet Petterssons pingsthelg; af *Sevola*. — Några svenska nationalrätter; hedersomnämndt svar å prifrågan XVIII; af *Moster Greta*. — Behöfva Stockholms invånare vara beroende af bagare o. s. v.; af *Landölg husmoder*. — Teater och musik. — Striden om hjärtan; ur ett kvinnoliis historia; af *Johan Nordling* (Forts.).
Förelsg till matordning för veckan 2—8 juni. — Handarbeten. — Våra barn. — Kläde- dräkten. — Toaletten. — Effertätter. — Hemfärgning. — Allmännyttigt. — Hvarjehanda. — Bohaget. — Läkareråd. — Frågor. — Svar.

Svea Mineralvattenfabrik
28 Bergsgatan 28
STOCKHOLM

rekommenderar ärade läsare af tidningen Idun sina tillverkningar af alla sorters

Läskevatten jämte bryggt och kolsyradt Sockerdricka, Champagnedricka, Champagnelemonad, Hallon- och Fruktlemonad.

Belltelefon 1197. Order pr post eller telefon expedieras omgående. Allm. telef. 64 77.
Tillverkningen kontrolleras af Professor Severin Jolin. [1727]

Panorama international,
Hamngatan 18 B, 1 tr. upp.
(bredvid Svea-Salen)

Från och med den 1 till och med den 7 juni:

III:dje serien af Öfre Italien. Alperna.
Entré 30 öre, barn 20 öre.
Abonnementskort, gällande för 8 besök, kr. 1: 75, barn 1: 20.
Öppet alla dagar från kl. 10—10.
Hvarje söndag nytt program. [1857]

I sommar
kunna unga damer få treflig bostad och god inackordering vid Hjo Vattenkuranstalt hos doktorinnan M. L. Tengstrand (adr. till i juni: Upsala, sedan Hjo). [1864]

En ung lärarinna, som studerat tyska och engelska språken utomlands, önskar tillbringa sommaren på någon naturskönt belägen egendom. Svar torde sändas till »Thelma», Vesterås, poste restante. [1940]

Henrik Gahns
äakta Aseptin-Tvål,
som besitter samma goda egenskaper som **Henrik Gahns berömda Amykos**, rekommenderas som en särdeles helsosam toalettvål. Säljes i välförsedda detaljaffärer.

Hvarje tvål är stämplad med vidstående fabriksmärke. [1555]

Knypplade Vadstenaspetsar, Altarduksspetsar, Näsduksbårder, Antimakassar m. m.
erhållas genom fru **CHARLOTTE RANDEL**, adr. Vadstena.

Vid rekvisition af prof. torde ändamålet med desamma, eller den ungefärliga genre som önskas, nppgifvas, till ledning vid urval af sådan profsändning. [2008]

Tillbehör för knyppling, såsom: dynor, pinnar, nålar, mönster och tråd, erhållas genom fru **CHARLOTTE RANDEL**, adr. Vadstena. [2009]

Knypplade Spetsar
från fru Charlotte Randel i Vadstena finnas ständigt i lager och beställningar emottagas i **Arbetsmyrans lokal, Stockholm, 57 (Wendela Almén) 57** Drottninggatan [2010]

Anna Högman
rekommenderar sitt rikhaltiga modevarulager.
Order mottages pr telegraf, post och telefon och expedieras skyndsamt.
Vesterlånggatan 54
Allm. telefon 24 59.
Linnégatan 6,
Allm. telefon 60 89.
[1905]

Glöm ej bort, att *O. Williamson*, Borås, säljer prima hellylle marinblå **Gosstricotyger** från 3 till 10 års för 3: 75. Priskurant å yllevaror sändes franko.
Stora mansvästar med ärmor till 3: 50 pr st. [1573] *O. WILLIAMSON, Borås.*

Aktiebol. Hiertas Bokförlag.
I alla boklädor kunna erhållas följande lämpliga

Premieböcker:
Ungdomens böcker: *Gossarnes lekar.* — *Flickornas lekar.* — *Olympen* (allmän mytologi). — *De geografiska upptäckternas bok.* Af Thomas. — *De stora uppfinningarna.* Af Thomas. — *Arbetets bok.* Hvarje del 2: 50 (inb. 3 kr.)
Dessa ytterst omsorgsfullt redigerade arbeten, tillsamman innehållande mer än 2,000 illustr., äro synnerligen lämpliga gåfvor till ungdomen. [1573]

Defoe, Robinson Crusoe. 1: 50 (inb. 2: 50). — *Draper, Den europeiska forskningens historia.* 7 kr. (inb. 8: 50). — *Sundström, Fauna öfver Sveriges ryggradsdjur.* 3: 50. (inb. 5 kr.). — *Veibull, Gustaf II Adolf.* 4 kr. — *Världslitteraturens historia.* 9 kr. (inb. 14 kr.). — *Vidmark, Tysk-Svensk ordbok* (nyss utkommen). 12: 50 (inb. 15 kr) (G. 17433) [2002]

Vid Ulricehamns Sanatorium mottagas inackorderingar i enskild villa hos fru **B. Freding.** [1959]

Sångläraren G. FOGELBERG.
Lektioner till nedsatt pris under sommaren i hemmen (äfven å landet nära Stockholm). Svar i biljett hos *Elkan & Schildknecht, Gehrman & C:o* eller *W. Lamms pappershandel.* [1998]

I min väfskola i Linköping mottagas elever i såväl enkel som konstväfnad samt handarbeten. Under juni, juli o. augusti kan väfkursen pågå å landet. Bref besvaras pr omg.
Adr.: Fru *Fredr. Wallenberg, f. Ström, Nykvarn & Linköping.* [1876]

God extra förtjänst
kan erhållas genom att samla begagnade frimärken. Jag betalar för 100 st. tjänstefrim. (blandade) kr. 0,20
100 » lösenfrim. » » 0,70
1 » 3 skilling banko » » 5,00
1 » 6 » » » 2,00
1 » 8 » » » 0,75
1 » 24 » » » 6,50
i felfria exemplar. **O. Olsson,** Persg. 41, Helsingborg. [1865]

3: 50 duss., 3: 50 duss., 3: 50 duss.
Etsade Glas, passande till presenter, hos **Aug. Vogels Konstglasliperi,** Fredsgatan 30. Allm. Telef. 47 97. [1627]

SVARTVIKS Stärkelse, svenskt fabrikkal, gifver linnet, utan att förstöra det, en bländande hvit färg. Till salu hos alla specerihandlande i riket. [1487]

30 Maj
är 2-dra dragningen i **Kulturhistoriska Föreningens lotteri** på konst-, industri- och slöjdföremål. Lotteriet omfattar 10,000 vinster, värda 175,000 kr., och med hufvudvinster af 2,500, 2,000, 1,500 och 1,000 kr. värde. Lottsedlar till 2 och 3 kr. säljas i alla boklädor. [1939]

Fysiologiska skodon för damer, herrar och barn tillverkas hos undertecknad till moderata priser.
Personer, som hafva ömtåliga eller förstörda fötter, kunna hos mig få skodon, som passa väl och äro bekväma att gå med.
Högaktningsfullt [1795]
G. NILSSON, Drottninggatan 100. Allm. telefon 55 32.

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns abonnenter och för uppdrag åt andra mot en obetydlig ersättning. Alla saker skickas mot efterkrav och få returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde medsändas.

[1949]

Saccharin

tillhandahålls i Stockholm hos Herrar C. A. Åkerholm, Götgatan 28, Gustaf Wallin, Hornsgatan 28, Carl Holmén, Hornsgatan 74 B, A. Löfberg, St. Nygatan 8, H. F. Lemke, Rödbotorget 1, John Lindman, Norrlandsgatan 28, Nordblom & Lindström, Drottninggatan 27 o. Linnégatan 7, Carl Liljeström, Drottninggatan 93, Aug. Österblom, Biblioteksgatan 11, Östermalms Kaffehandel, Östermalms-torg 1,

P. G. Hultström, Handverkareg. 16 A. General-Depot för Skandinavien

hos
Bröderne Herrmann,
STOCKHOLM. [1758]

Husmödrar!

Den, som önskar fin och god anjovis, bör hos herrar handlande efterfråga Benj. G. Mollén & Co:s i Lysekil och i synnerhet Molléns »Victoria-Anjovis», hvilken är non plus ultra.

(G. 2093)

[1784]

1890 års

Frö-priskurant

utdelas gratis, sändes franko.
SVENSONS Fröhandel

Lilla Nygatan 17, Stockholm.

[1897]

På Wilhelm Billes förlag:

Huru männen fria.

Den ödesdigra frågan med dess svar
af **Agnes Stevens.**

Pris 2; 25.

[1736]

GUSTAF HOLMBLOM KAPP-FABRIK

38 Vesterlånggatan 38

Nedra botten, 1 o. 2 tr. upp.

[1852]

Skodon,

svenska och
välgjorda
för

herrar, damer
och barn.

Stort urval af
Tofflor, Balskor.

Beställningar och reparationer utföras skyndsamt. — Moderata priser. Reelt bemötande.

A. Nordfors,

46 Regeringsgatan 46.

[1694]

Sex för femton!

Till det otroligt billiga priset 2,50 säljer jag, när minst $\frac{1}{2}$ dussin tages, en ny sorts hemstickade extra prima Trikotkläder för 3—7 års gossar. Som antagligen ett mycket stort antal beställningar kommer att ingå, förbehåller jag mig 14 dagars leveranstid.

A. Williamson, Vesterlångg. 57, 1 tr. Stockholm.

[1936]

A. LAMBERGS KAPPMAGASINER

29 & 44 Vesterlånggatan 29 & 44
STOCKHOLM.

erbjuder största, modernaste sortiment af såväl enklare som eleganta

DAMKAPPOR

till lägsta priser.

[1966]

Gosskläder,

väl gjorda o. af goda tyger, finnas ständigt på lager.
Beställningar utföras med största noggrannhet.

☛ Kläder för nattvårdsynglingar finnas på lager.

Allt till ytterst billiga priser.

CARLHOLM & SÖDERQVIST

2 A Trångsund 2 A.

Torshags Hushållsskola.

Ny kurs börjar under oförändrad ledning nästkommande augusti månad. Ny, rymlig och för ändamålet fullt lämplig lokal å Björnsnäs herregård, vackert och sundt belägen nära Åby järnvägsstation samt 1 mil från Norrköping. Upplysningar lemnas i Stockholm å Fredrika Bremer-Förbundets byrå samt i Norrköping af doktorinnan H. Haglund, som äfven mottager anmälningar.

(G. 17468)

[2001]

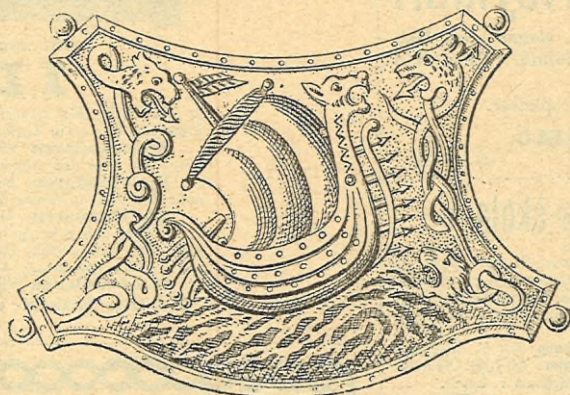
Broby Praktiska Hushållsskola

erbjuder unga, bildade flickor ett angenämt hem i förening med nyttig verksamhet. Läroämnen i matlagning, med hvad till dess beredning hör, väfnad och alla slags handarbeten. Kursen, ettårig, räknas från 1 juli till den 15 december och från 15 jan. till den 1 juni. Fri läkarevård och fria bad. Pris 75 kr. pr månad. Prospekt sändes på begäran af

Fru Elisabeth Gadd, född Schartau, adress Broby.

Referenser: Prosten A. Lund, Hjersås; Generalskan Sjökröna, Kristianstad; Fru Hilda Ehrenborg, Hesselholm; Fru Anna Ståhle, Helsingborg; Fru Clara Ljungqvist, Jönköping; Rektorskan Sigrid Neuman, Ystad; Fru V. Gustafsson, Malmö och Kyrkoherde H. Lindqvist, Broby.

[1993]

Vikinga- Brosch

af kontrolleradt silfver, delvis förgylld och oxiderad, naturlig storlek; pris 10 kr. utan och 15 kr. med 3:ne halskedjor. Erbålles mot postförsändelse från guldsmiden J. G. Hentzell, Kalmars.

[1724]

Svenska Järnsängsfabriken

50 Regeringsgatan 50.

Allm. Tel. 46 47. [1723]

Sophia-Hemmet.

Se den större annonsen i n:r 3 för i år.

[1434]

Ospritadt Portvin

som någon tid varit slutsåldt, är nu åter inkommet, hvarpå vi fästa våra ärade kunders uppmärksamhet. Priset är som förut 1 kr 50 öre och 2 kr. 50 öre pr but. med 10 procents rabatt vid kontant köp.

Leffler & Co.,
N:r 6 Hötorget.

[1944]

Alingsås hushålls- och språk- undervisningsskola

för unga bildade flickor öppnas den 15 nästa augusti. Prospekt för skolan sändes på begäran af fru Mathilde Hüttling, född Gaudard, Alingsås.

Referenser: i Stockholm, grevinnan F. Leuhusen (född Hermansson), 36 Sturegatan. Fru Herman Ankarcröna, 5 Engelbrektsgatan. Fru Magnus Neijber, 22 Sturegatan. I Karlskrona: Landshövdingens grevinnan U. Horn (född Sjöcröna) och Marindirektören Hugo Lilliehöök. I Göteborg: Fru Lina Rhedin, Brunnsparken.

[1787]

Sparsamma Fruar.

Gammalt ylle och ull emottages dagligen till spånad, väfning af tyger, schalar, filter m. m.

OBS. Hvar och en får sitt ylle tillbaka i form af garn eller väfnader.

OBS. Nedsatt spånadsavgift.

OBS. Ett parti schalar realiseras från 5 kr.

OBS. Ett parti filter realiseras från 5,75.

Telefon 26 53.

Hildur Andersson,

född Sundeman,

[1861]

12 Klara Norra Kyrkogata 12.

Ännu

finnas några få permar

kvar till Idun 1889, dels

i rödt och guld, dels i blått

och guld. Priset är endast

1 kr. 25 öre,

som torde insändas i förskott

medels postanvisning eller i

sparmärken (ej frimärken!)

För porto tillkomma 30 öre.

[1859] *Iduns Expedition.*

Klädningsstyger
Profver kostnadsfritt.
Requisitioner gratisfritt.
O.B.S. Modellplånscher åföjka profverna.
FR. MARCUS
Konstl. Hattverksamhet.
STOCKHOLM. [1793]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.

Prisbelönade SVENSKA STICKMASKINER

48 Drottninggatan 48.

Se vidare annonsen i månadens första nummer! [1922]

Liljeholmens Vinfabrik,

Stockholm,

rekommenderar nedannämnda sina tillverkningar, som försäljas af Herrar Specerihandlande.

Krusbärsvin. Uti berättelse till Kgl. Medicinalstyrelsen för år 1880 yttrade sig Stockholms Helseov.-nämnd mycket fördelaktigt om dessa viner.
Körbärsvin. Serverade kalla, aro vinerna en angeräm läskedryck; i hushåll lämpa de sig särdeles väl för tillagning af soppor, vingelé, lemonader, bäljar o. d.
Vinbärsvin, rödt.
Vinbärsvin, svart.
Vinbärsvin, hvitt.

Sockerade safter:

Hallonsaft.
Körbärsaft.
Vinbärsaft, röd.
Vinbärsaft, svart.
Vinbärsaft, hvit.

Safterna äro, enligt intyg af handelskemisten herr doktor Setterberg »fullkomligt fria från obehöriga och skadliga tillsatser, samt förhålla sig såsom rena oblandade sockrade fruktsafter».

Ättika. Rörande dessa fabrikater yttrar herr handelskemisten d. 15 maj 1888, att de äro »fria från främmande syror, skarpa ämnen och metaller, och ättiksprit.» anser jag dem därför vara af utmärkt god beskaffenhet.

OBS. Viner och safter försäljas på hel- och halfbuteljer, *treddubbel ättiksprit på större flaskor*, alla försedda med etiketter, innehållande *fabrikens namn*, hvilket till undvikande af förveklning torde noga observeras.

Vinerna serveras iskyllda hos herrar konditorer: *Hellbacher*, Hamngatan 10, Drottninggatan 25, *Sjöberg*, Drottninggatan 40, *Widerström*, Götgatan 5. [1831]

Bort med liktornarne! Deletor.

Ett nytt, osvikligt, smärtfritt liktornsmedel (bättre än *Collodin* och alla andra liktornsmedel) borttager fullkomligt liktornar med roten inom kortaste tid. Inlagdt i eleganta kartonger har *Deletor* den stora fördelen framför alla dylika medel, att man ständigt bär det på sig. Hvar och en som har liktornar skall skatta sig lycklig efter att hafva använt *Deletor*. Hvarje kartong kostar 1 kr., som insändes som postanvisning eller i sparmärken. Post- o. telegrafadress »Deletor», Upsala, Vaksalatorg 27 och Göteborg, Magasinskvartret 1 & 2. [1340]

ÄKTA COLLODIN

Tillförlitligaste och af Tusentals personer bepröfvadt medel mot liktornar, vårtor, hushållsmad och nagelträng.

Obs. alltid denna investerade etikett som garanti för varans äkthet.

Säljes i Stockholm hos *C. F. Dufva*, Drottningg. 41, *Louise Blomberg*, Vesterlångg. 39, *Elin Edlund*, Drottningg. 63, *Hyllin & Ci Parfymmagasiner*, Tidningskontoren m. fl.; i landsorten i väl-försedda *Parfymeri-, Elkiperings- och Cigarrafvarer* å 1 kr. fl.
 Sändes franko mot kr. 1,10 i frim. [1767] **Axel Litström.**

Seidel & Naumanns

Bicyklar och Tricyklar.

I god konstruktion, solidité, elegans och lättgående oöfverträffade. Öfver 200 maskiner på lager i Malmö. Illustrerad priskurant på begäran.

Driftiga agenter sökas i alla städer samt på andra större platser.

Erik Schweder & C:o, Malmö.

[1662] Generalagenter för Sverige. (G. 19375)

Fru Ellen Möllers Praktiska Hushållsskola

i Sköfde för unga flickor öppnas den 15 augusti 1890.

Skolan, afsedd för unga flickor från 16 till omkring 25 års ålder, har till sin uppgift att bilda de unga till praktiskt dugliga hushålls- i egna eller andras hem; undervisning meddelas i alla göromål, som höra till ett väl ordnat hushåll, samt i sömnad, väfnad, knyppling och träsnideri m. m. af därtill skickliga lärarinnor. Kursen, som är ettårig, räknas från den 15 jan. till den 15 juni och från den 15 aug. till den 15 dec.

Priset pr år 600 kr. Prospekt sändes på begäran. Referenser i Göteborg: fru C. L. Berggren, Vestra Hamngatan 5, fru Peder Wærn, Föreningsgatan 19. I Stockholm: fru Julie Gleerup, Sturegatan 17. I Jönköping: fru Sofie Björkman, Rustorp. I Malmö: fru Magnus v. Essen. Anmälningar torde insändas under adress fru Ellen Möller, Kungsporsavägen 21, Göteborg. [1847]

För Bad- och Sommargäster.

GAEDKE'S CACAO,

damernas favoritdryck, är renast o. helsosammast.

Till salu hos Herrar Specerihandlande. [1888]

SUCHARD.

20 Guld- och Silfvermedaljer. Suchard's Chocolad.

Fabriksmärke.

Erkändt utmärkt kvalitet. Samtliga Suchard's Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Ärade konsumenter meddelas, att fordnä paket, Pure Pâte, osöckrad chokolad med blå etikett, numera säljas i kiloförpackning med rödrukt omslag, bärande fabriksmärket. Detaljpriset pr $\frac{1}{2}$ - och $\frac{1}{4}$ -kilokaka är 50 öre och 1 kr. Kvaliteten har ej undergått någon förändring. [1342]

SUCHARD.

Tjulander & C:o,

Allm. Tel. 50 89 Vinhandel, Allm. Tel. 50 89.

55 Drottninggatan 55,

rekommenderar sitt väl sorterade lager af endast äkta utländska viner och *Spirituosa*. Särskildt framhålls: Finare *Champ-Cognac* från de förnämsta firmor, flere år här i lagret. *Bordeaux-viner* af välkända firmor, *hvitt Portvin*, särdeles omtyckt, *Martinique- och Holländska Likörer*, många år här lagrade, samt vår välkända *Punsch*, gammal och god, till flere priser, enligt priskurant, som sändes på begäran. [1759]

Nilsson & Dahlbeck

Lager af

Gosskläder.

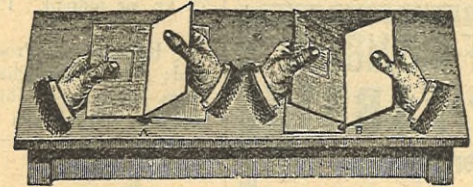
STOCKHOLM

38 Regeringsgatan 38

[1699]

Sjelfbindaren!

som samlingsperm för

IDUN

är oundgänglig för hvarje prenumerant, som önskar att vid årets slut hafva sin årgång komplett och fläckfri.

Sjelfbindaren afskaffar förgelsen att aldrig veta hvart det eller det numret tagit vägen.

Sjelfbindaren behöfver inköpas endast en gång, enär den kan användas år efter år.

Sjelfbindaren finnes i 3:ne kvaliteter till resp. 2: 75, 3: 50 och 5 kr. pr exemplar, och kan erhållas i Stockholm hos hvarje Bok- och de flesta Pappershandlare, samt större Tidningskontor; — i landsorten i hvarje Bokhandel.

Sjelfbindaren tillverkas af

P. Herzogs Bokbinderi- och Bokförl.-Aktiebolag, Stockholm. [1980]

Ny, patenterad

STOL

i 3 storlekar.

Lätt, stark, bekväm och praktisk!

Pris: de 2 mindre storl. kr. 2:— den större storleken » 2:50

K. M. Lundbergs

Bosättningsmagasin, 7 Storkyrkobrinken 7.

[1967]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.